

ནང་བསྟན་གྱི་གནས་བབ་དང་ཁ་ཕྱོགས་གྱི་སྐོར་ལ་ཁྱས་པའི་

བཅར་འཕྲིད་

༡༡། ། ཡ་སྐབས་རྗེ་རྡོ་སར་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་
བའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་བའི་གནས་བབ་དང་ཁ་སྐྱབས་ཀྱི་
སྐྱོར་ལ་ཁྱེས་བའི་བཅར་འདྲི།

བཅར་འདྲི་ཁྱེས་མཁན། མཁན་པོ་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ།

ཐི་བ་དང་པོ། དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་
ཡོད་རེད་དམ།

བཀའ་ལན། སྤྱིར་བཏང་ཕིཊུ་ཉམས་ཞིབ་ཁང་(Pew research center)གིས་བཤད་སྟངས་
ལྟར་ན། ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་འདྲ། ནང་བ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་རེད་
ཟེར་བའི་སྐབས་སུ། གཙོ་བོ་ནང་བ་ཞེས་མཛུགས་གྲུ་བཅུགས་སའི་ནང་པའི་མི་འབོར་དེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་
བཞིན་པའི་སྐད་ཆ་རེད། མི་འབོར་འདི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མི་དེ་
མེད་ན་ལྟ་ཁང་འདྲ་དང་། མཆོད་རྟེན་འདྲ་ག་ཆད་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་འང་ནང་བ་ཞེས་མཛུགས་གྲུ་
བཅུགས་ས་ངོ་མ་དེ་མེད་པ་རེད། འདི་ག་རྟེན་པས་ནང་པའི་གས་ལ་ཅི་སྟངས་ལྟར་ན། ནང་ཆོས་
ལ་དགའ་བོ་ཡོད་མཁན་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ཤིང་། ནང་ཆོས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་མཤེས་ན་འང་ལྟ་ཁང་ནང་ལ་མཆོད་མཇུག་དུ་འགྲོ་
རྒྱུ་དང་། ལྟ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་དང་། དཀར་མེ་དང་སྒྲོས་འབྲུལ་བ་ཟེར་བ་འདྲ་དང་། སོ་སོའི་ཁང་
པའི་ནང་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་བཤམས་པ་སོགས་དེ་དང་དེ་འདྲའི་བག་ཆགས་ཡོད་
མཁན་ཞིག་ལ་ནང་པར་བཅི་བཞིན་ཡོད་རེད་ལ། དེ་འདྲའི་རིགས་དེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ས་
རེད།

ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་མི་ཚོའི་ངོ་ལ་ནང་ཆོས་ནི་བཤད་སྐབས་གཉིས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་
ཞིག་ཡིན་དགོས་ཀྱི་རེད། ཡིན་ན་འང་དཀྱུས་མའི་བསམ་མཚོན་ཞིག་གཏོང་ཡོང་དུས། ཟེ་ལ་ཐུའི་

རྒྱལ་ཁབ་དཔེར་བཞག་པ་ཡིན་ན། རང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་པལ་ཆེར་ཡིན་མདོག་མདོག་རེད། དེའི་
 རང་ལ་ཡོད་པའི་མི་སེར་དགྲུས་མ་ཆོས་ཁོང་ཆོ་རང་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་རེད་དེ། མི་སེར་དགྲུས་མ་དེ་
 ཆོས་བཤད་པ་དང་སྦྱབ་པ་གཉིས་ཀའམ། གང་རུང་བྱེད་གྱི་ཡོད་རེད་ཅེས་ལབ་ཤེས་མ་རེད། ཡིན་
 རའང་ཁོང་ཆོ་རང་པ་ཡིན་པའི་གོ་ཞིག་ཆོད་བསྟན་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་ལྟར་བཤད་སྦྱབ་ཅི་གང་མ་
 ཤེས་ནའང་སོ་སོ་རང་པ་ཡིན་བསམ་སྟོད་མཁན་གྱི་མི་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་དེའང་གནད་འགག་ཆེན་པོ་
 ཡིན་ས་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཅ་ཁྱིམས་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་དང་བསྟན་བཞག་པའི་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་ཁབ་
 དེ་འདྲ་ཡོད་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཁྱིམས་ཉིན་རྒྱུའི་ཆོས་དང་བསྟན་པའི་ཉིན་རྒྱུའི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོན་མ་
 བལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་མདོག་མདོག་རེད། དེར་སང་དེའང་འགྱུར་ནས་ད་ནི་ཅ་ཁྱིམས་ཉིན་རྒྱུའི་
 ཆོས་དང་བསྟན་པའི་ཉིན་རྒྱུའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཅ་ཁྱིམས་ཡེ་ཤུའི་
 ཆོས་ལུགས་དང་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤུའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ཀྱང་དེར་སང་པལ་ཆེར་མེད་པ་འདྲ་འདུག
 ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཤུགས་ཆེན་པོ་དར་སའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལུང་པ་མང་ཆེ་བས་ཁོང་ཆོ་མང་
 གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཆོས་ལུགས་དང་མ་འདྲེས་པ་ཟེར་ན་འདྲ། ཆོས་ལུགས་དང་མ་འདྲེས་བའི་
 རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་མི་འཁོར་མང་ཆེ་བ་དེ་ཡེ་ཤུ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ད་དུང་ཡིན་ནའང་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཆོའི་ཅ་ཁྱིམས་དང་། མཐོང་སྣང་དང་རིན་ཆེན་སོགས་པལ་
 ཆེར་བལ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་རེད།

དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། རྒྱ་རན་སི་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་ད་བར་མི་འཁོར་གྱི་སྒོ་ནས་
 བཤད་ན་ཡེ་ཤུའི་རྒྱལ་ཁབ་རེད། འདི་ལའང་འགྱུར་བ་སོང་ནས་མི་མང་ཆེ་བ་ཁ་ཆེ་བ་རུ་འགྱུར་
 གཤམ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ས་རེད། ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་གཞིར་བཞག་པའི་ཅ་ཁྱིམས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་
 མང་པོ་ཡོད་རེད། ང་རང་ཆོ་ཤར་སྟོགས་ཨེ་ཤི་ཡ་ནང་ནའང་མ་ཨེ་ཤི་ཡ་དང་། ཨིན་ཏུ་ནི་ཤི་ཡ་
 སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁ་ཤས་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཅ་ཁྱིམས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་བསྟན་
 པའི་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་པལ་ཆེར་མེད་པ་འདྲ་འདུག འབར་མ་དེ་ཆོ་ཡང་

ཁྱིམ་སྒོ་གནས་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཨེ་ཡིན་ན། འབྲུག་པ་ཡང་མང་གཙོ་ཆགས་ཚར་བ་ཡིན་དུས་
རྒྱལ་ཁབ་གི་ཁྱིམ་སྒོ་དོས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ན་ཡེ་ཤུ་དང་། ཉིན་རྒྱ་སྒོགས་ཆོས་ལུགས་ཚང་མ་
ཁྱད་མེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ལྟར་ན་ཅ་ཁྱིམ་སྒོ་པའི་ཆོས་དང་བསྐྱེད་བཞག་
པའི་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དེང་སང་མཇུག་གུ་བཙུགས་ས་རག་ཁག་པོ་རེད།

འོན་ཀྱང་མིའི་བསམ་མཚོན་གཏོང་སྤངས་དང་གོམས་གཤིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་ན། འབྲུག་
དང་འབར་མ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ཟེར་ན་འགྲིག་གི་རེད། དཔེར་ན་ཨ་མི་རི་ཀན་གྱིས་ཁོང་ཆོའི་
གཞུང་དེ་ཆོས་ལུགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་གཞུང་ངམ། ཆོས་ལུགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་གཞུང་ཡིན་
ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་ཨ་མི་རི་ཀན་གྱི་སྲིད་འཛིན་དམ་བཅའ་བྱེད་པའི་དབུ་གནའ་བཞེས་
པའི་ཆེ་ཡེ་ཤུའི་གསུང་རབ་རྟའི་རྟལ་སྟེང་ལ་ལག་བཤེར་གྱི་རེད་མ་གཏོགས་ཆོས་ལུགས་
གཞན་གྱི་གསུང་རབ་གཟུང་གི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ལྟར་མིའི་བསམ་མཚོན་གོམས་གཤིས་ཀྱི་སྒོ་ག་
ནས་ཡེ་ཤུ་ལུགས་ཆེན་པོ་རེད། སྔོན་མ་ནས་ནང་ཆོས་དར་སའི་ལུང་པ་དང་རྒྱལ་ཁབ་དཔེར་ན་
བོད་དང་། འབྲུག་སོགས་ཐེ་ལུང་དང་། སྤྱི་ལྗོངས་དེ་ཆོའི་ནང་ལ། མི་རིགས་དེའི་རིག་གཞུང་
ལུགས་སྒོལ་དང་། རང་ཆོས་གཉིས་པན་ཚུན་འདྲེས་ཐལ་ཆེ་ནས། གཅིག་བྱས་ན་གནས་ཚུལ་འདི་
ཡག་པོ་བྱུང་བ་རེད། དེའི་དབང་གིས་ནང་པ་ཟེར་བ་ཞིག་ད་དུང་ལྷག་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ཡང་སྟོགས་
གཅིག་ནས་གནས་སྤངས་འདིས་ནང་ཆོས་ལ་གཞོད་ཀྱང་སྟེལ་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྒྱ་མཚན་གང་
རེད་ཅེ་ན། དུས་ཆོད་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་ཆེན་པོ་འགོ་བཞེན་པའི་སྐབས་འདིར། སྔོན་ནས་ད་བར་ལོ་
ངོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོའི་རིང་དུ་ནང་ཆོས་དར་སའི་ལུང་པ་ངོ་མ་དཔེར་ན་འབྲུག་དང་། འབར་མ་དེ་
ཆོའི་ནང་ལ་ནང་པའི་ཆོས་དང་ལུགས་སྒོལ་གཉིས་འདྲེས་ཐལ་ཆེ་སྟེ། དངོས་གནས་བྱས་ན་ནང་
ཆོས་ནི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ལ་པན་སྒོགས་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཡོད་པ། དཔེར་
ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་རེད་བསྐྱད་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་དེ་མ་རེད་ཅེས་སྟེ་གང་གིས་བསྟོན་བྱུང་གི་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ནང་ཆོས་ངོ་མ་དེ་ག་

ཤེད་ཅིག་ལ་པར་ཡལ་ནས་མངོན་པར་མི་གསལ་བར་གྱུར་ཅིང་། ལུགས་སྒྲིལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་
མཆོད་རྟེན་ལ་བསྐྱར་བ་རྒྱག་རྒྱ་དང་། ཅོག་ཅོག་བྱས་ནས་བསྐྱད་རྒྱ་དང་། བྲ་བ་བྱེད་དགོས་རེད་
ཟེར་བ་འདྲ་དང་། བྲ་བ་བྱེད་པ་ཡང་དངོས་གནས་འཁོར་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་གྲིམ་ནས་གྲིམ་
མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་བ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པ། ལུགས་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྲ་བ་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་རེད།

འོ་དེ་ཆོའི་གས་གྱི་ལུགས་སྒྲིལ་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཆགས་ཞེན་ཆེན་པོས་གལ་ཆེན་དུ་
བརྩིས། ལུང་བ་འདི་དག་ལ་ནང་ཆོས་དངོས་གནས་ར་སྟོན་བྱེད་མཁན་ནི་ཉུང་ཉུང་ལས་མེད་ཡོང་
དུས། ལོ་ཉུང་ཆོས་ལུགས་སྒྲིལ་དང་ནང་ཆོས་སོ་སོར་དབྱེ་མ་ཤིས། ལུགས་སྒྲིལ་རྙིང་བ་དང་རིག་
གཞུང་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་དེས་ཁོང་ཆོའི་སེམས་ཁ་གང་ཐུབ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ལུགས་སྒྲིལ་དང་
རིག་གཞུང་རྙིང་བ་དེ་ཆོ་ལ་ཉོ་བ་ཉོ་མཐོང་ནས་དོ་སྤང་མེད་པའི་སྤྲོད་དུ་ནུམ་གཡོང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་མང་
པོ་ཞིག་འཛོམས་ཏེ། སྟོན་མ་ནས་ནང་ཆོས་དར་བའི་ལུང་བ་ཆོའི་ནང་ལ་ནང་ཆོས་ལ་དོ་སྤང་བྱེད་
མཁན་མར་ཉུང་དུ་ཆགས་ཤིང་། ནང་པའི་མི་འཐོར་དེ་ཉུང་ནས་ཉུང་དུ་འགོ་བཞིན་རེད། དཔེར་ན་
སོག་པོའི་ལུང་བར་ཡེ་ཤུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དར་གྱི་ཡོད་རེད། འབྲུག་ལའང་ཡེ་ཤུ་ཤུགས་ཆེ་དུ་འགོ་བཞིན་
འདུག དེ་ག་ནང་བཞིན་སྟོན་མ་ནས་ནང་བ་ཡིན་པའི་བལ་ཡུལ་གྱི་རྟ་མང་དང་། ཤར་བ་ཟེར་བ་དེ་
ཆོ་ནས་ནང་བ་མར་ཉུང་དུ་བྱིན་ཅིང་། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་དེ་ཆོ་ཡར་དར་འགོ་འདུག འུགས་གཅིག་ནས་
བཤད་ན་ལོ་ཉུང་ཆོ་ལ་ཁག་ཡོད་མ་རེད། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་བྱེད་དུས་ལག་ན་སྤྲ་བརྟན་ཞིག་གཟུང་། ཁ་
ནས་སྤྲ་འབྲེལ་ཞིང་། ཁོང་ཆོའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྤངས་དེད་དུས་ན་གཞོན་གྱི་བསམ་མཚོན་དང་བསྟན་
གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་གཞོན་བྱ་ཆོའི་སྤང་བར་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད། ང་ཆོས་ནང་ཆོས་བྱེད་ཟེར་དུས་
ཡང་ན་ཆོགས་པ་འཆོག་རྒྱ་དང་། ཡང་ན་མཆོམས་ལ་བསྐྱད་དགོས་རེད་ཟེར་བ་འདྲ་དང་། དེ་
འདྲའི་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་སྟེབས་ཡོང་དུས་ལོ་ཉུང་ཆོས་དོ་སྤང་བྱེད་པ་ལ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོང་
གི་ཡོད་ས་རེད། དེས་ན་གྲོང་ངོ་མ་དེ་ནང་བ་ལ་རག་གི་ཡོད་རེད།

ང་ཆོས་མགོ་སེར་རིགས་ལ་ནང་ཆོས་དོ་སྟོན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་པལ་ཆེར་ནང་ཆོས་གྱི་

སྒྲིབ་པ་རང་ངོ་སྒྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། བོད་དུ་ཁུས་པ་ལྟར་ནང་ཆོས་ཁོ་རང་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་
ཕན་ཐོགས་ཅན། གང་ཐད་ནས་རང་རྐང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ད་ལྟ་ཡར་ཐོན་
ཅན་གྱི་ཡུལ་ལུང་དང་རྒྱལ་ཁབ་དཔེར་ན་དབྱིན་ཇི་དང་། ཟླ་རན་སི། མཇར་མན་སོགས་ཡུ་རོབ་
དང་། ཨ་མི་རི་ཀ་དེ་ཆོའི་ནང་དུ་ནང་ཆོས་ལ་དགའ་བོ་བྱེད་མཁན་ཡར་མང་ནས་ནང་ཆོས་དར་
བཞིན་པ་རེད། འཇམ་གླིང་འདི་ལ་ནང་ཆོས་དར་བྱུང་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་གྱི་ས་སྤྱོད་ཡོད་རེད་
དེ་ལ་གཟིགས་དང་། སྒྲིབ་བཏང་ནང་པ་མི་འཁོར་གྱི་སྒྲོ་ནས་དཔེ་ཉུང་ཉུང་འབྲེད་དེ། སྒོན་མ་
མེད་ཆོད་ལ་སྟོས་ན་རྒྱབ་སྟོགས་ཡུལ་ལུང་དེ་དག་ལ་ནང་པའི་བརྒྱ་ཆ་ཡར་མང་དུ་འགོ་བཞིན་
ཡོད་རེད།

རྒྱབ་སྟོགས་པའི་ནང་ལ་ནང་ཆོས་དར་བའི་སྐབས་སུ་ནང་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་སྒྲོད་མཁན་དེ་
ཤེས་ཡོན་ཆད་མཐོན་པོ་ཅན་དང་། བསམ་མཐོ་ལེགས་པོ་གཏོང་ཤེས་མཁན་གྱི་གས་དེ་ཆོའི་ནང་
ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ངས་གནས་ཚུལ་འདི་ཡག་པོ་རེད་ཅེས་དང་། སྤྱག་པོ་རེད་ཅེས་ལབ་སྟུབ་
ཀྱི་མི་འདུག ཡིན་ནའང་དཔེར་ན་གཙུག་ལག་སྒྲོབ་ཆེན་གྱི་དགེ་ཀན་ཆེན་མོ་ཟེར་བ་འབྲེད་དང་། ཆོན་
རིག་པ་ཟེར་བ་དེ་ཆོའི་གས་དེས་ནང་ཆོས་ལ་དགའ་བོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་འདི་ཆོའི་
གས་དེ་དཔེ་ཉུང་ཉུང་འབྲེད། ས་ཆ་གང་ན་ཡིན་ནའང་སྒྲོབ་སྒྲོང་ཡོད་མཁན་དང་མེད་མཁན་
གཉིས་ལས་མེད་མཁན་རིགས་དེ་མང་གི་རེད། ཤེས་ཡོན་ཆད་མཐོན་པོ་མེད་པའི་རིགས་དེ་ཆོའི་
ནང་ལ་ནང་ཆོས་དར་མ་སྟུབ་ན་ནང་པ་ལྷགས་ཆེན་པོ་ཡོང་སྟུབ་ཀྱི་མི་འདུག དེའི་རྒྱ་མཚན་བོད་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་དང་པོ་ཤེས་ཡོན་ཆད་མཐོན་པོ་ཅན་གྱི་གས་དེ་ཉུང་ཉུང་རེད། གཉིས་པ་ཤེས་ཡོན་
ཆེན་པོ་ཅན་དེ་དག་དཔལ་འབྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད་དེ་ཆོ་ལ་དོ་སྣང་དང་། དབྱིངས་མེད། རྒྱ་གར་དང་
བལ་ཡུལ་འདི་ཆོ་ལ་རྒྱུར་འབྲུམས་ཡོང་གི་འདུག འདི་ཆོ་ལ་འབྲུམས་བསྐྱད་མཁན་གྱི་མགོ་མེར་
སྒྲིད་སྒྲུང་རིང་ལུགས་པ་འདི་ཆོ་དེབ་སྒྲོག་མཁན་དང་། བསམ་མཐོ་གཏོང་ཤེས་མཁན་གྱི་ཤེས་
ཡོན་ཅན་གྱི་གས་དེ་རེད། ཁོང་ཆོའི་ནང་ལ་ནང་ཆོས་དར་བསྐྱད་ཡོད་རེད། རྒྱབ་སྟོགས་དཔེར་

ན་ཨ་མི་རི་ཀ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་དངོས་གནས་ལྷགས་ཡོད་མཁན་དེ་འབྲིང་རིམ་
དང་དམའ་རིམ་གྱི་ལས་གནས་ཅན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལས་རིགས་དཔེར་ན་ཚོང་ལས་དང་། ཞིང་
ལས། བཅོམ་ལས། དམག་མི་དང་། སྲིད་དོན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོ་སྟེ། མདོར་ན་ངལ་ཚུལ་
བྱེད་མཁན་གྱི་གས་དེ་རེད། དེ་ཚོའི་ནང་ལ་ནང་ཚོས་དར་བྱབ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། བསམ་མཁོ་ཡག་
པོ་ཞིག་གཏང་ན་གལ་སྲིད་ངལ་ཚུལ་བྱེད་མཁན་འདི་ཚོའི་གས་ནས་ནང་ཚོས་ལ་དགའ་བོ་བྱེད་
མཁན་དང་དོ་སྣང་སྟོད་མཁན་ཡོང་རྟགས་བྱས་ན་ཁེ་ཕན་དེ་ཆེ་སྲིད་པ་རེད།

ཡུལ་ཤར་རྒྱབ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཏུས་གནའ་དང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་སྐྱུང་ཞིང་། མི་རིགས་
ཤེས་མདོག་གང་འདྲ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་ལྷགས་ལ། ཚོས་ལྷགས་
ཤིག་གི་ནང་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་ལྷགས་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་ས་མ་རེད། དཔེར་ན་མི་
རྟག་པ་སྟོམ་པ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་མི་རིགས་དཀར་ནག་ལ་བྱེད་མེད་པ། ལུས་རྟེན་པོ་པོ་སུ་ཡིན་
ནའང་བྱེད་མེད་དུ་སྟོམ་ཆོག་གི་ཡོད་རེད། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་
ཡང་དེ་ནང་བཞིན་རེད། ཡིན་ནའང་མི་རིགས་ཀྱི་ལྷགས་སྟོལ་དེ་ཚོ་ལ་ཞེན་ཆགས་ཆེ་བླགས་
ནས་ཚོས་ངོ་མ་དེ་ངོ་སྟོད་བྱབ་གྱི་ཡོད་མ་རེད། འདི་ང་ཚོ་བོད་པ་རྒྱུ་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་
ས་མ་རེད། ཐེ་ལུ་དང་། སྤྱི་ལྟར་དེ་ཚོས་ཀྱང་ཚོས་བཤད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ནང་ཚོས་ངོ་མ་པར་
མི་བསྐྱབས། ལུང་པའི་ལྷགས་སྟོལ་དེ་སྟོབ་ནས་སོགས་བསྐྱད་པའི་བཅོ་བཏུ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག
ངས་ནམ་རྒྱུན་ལབ་གྱི་ཡོད། བོད་པའི་བླ་མ་ཚོས་བྱི་རྒྱལ་མི་ནམས་ལ་ཚོས་བཤད་བྱེད་སྐབས་
བོད་ཆས་འདྲ་བའོན་ནས་བོད་པའི་བཅོ་བཏུ་འདྲ་ཞིག་གཏོད་ཞེ་བྱབ་བཏུ་བསྐྱད་གྱི་འདུག་སྟེ། བྱི་
རྒྱལ་བ་དེ་ཚོ་མི་ཆེ་འདི་ལ་བོད་པ་རུ་ནམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་བོད་པ་རེད་དགོས་
གྱི་ཡང་ཡོད་མ་རེད། བོད་པ་ཡང་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ཤིག་རེད་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ཡིན་
ནའང་བྱི་རྒྱལ་བ་ཁོང་ཚོ་མི་ཆེ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྲིད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གོ་འཕང་ཐོབ་མ་བྱུང་ནའང་། དགའ་རབ་དགའ་རབ་ཡར་ལ་སྐྱབས་བྱབ་པ་ཞིག་བཅོ་བྱབ་གྱི་ཡོད་

རེད།

ཕྱགས་གཅིག་ནས་གོང་དུ་ཁྱས་པ་ལྟར་ཕྱགས་སྟོལ་རྩིང་པ་དེ་ཆོ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ས་
རེད། མ་གཞི་ཕྱགས་སྟོལ་ཟེར་བ་དེ་བྱང་མཆར་པོ་ཞིག་རེད། ད་ལྟ་ང་ཆོས་དཔེ་ཙ་ཆེན་པོར་
བརྩིས་ནས་བདག་པོ་རྒྱལ་བསྐྱད་རྒྱུའི་ཕྱགས་སྟོལ་མང་པོ་ཞིག་འདུག་རྒྱུ་འདི་ཆོ། ཡང་སྐབས་
དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་དཔེ་གསར་ཡིན་རྒྱུ་རེད་ཟེན་གྱི་འདུག་འདི་ང་ཆོ་བོད་པའི་ཕྱགས་སྟོལ་རྒྱང་
པའི་གནས་སྟངས་མ་རེད། ཕྱགས་སྟོལ་ཆང་མ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བཅོ་བཏུ་འདུག་ང་ཁ་སང་ཉི་
ཆར་མ་གཤིན་གྱི་ཡུར་ས་ཁྱལ་ནག་ལོ་ཀ་ལ་བྱིན་པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་རྒྱ་གར་ནང་དུ་ནང་ཆོས་
ཉལ་ས་པའི་ཉམས་ཆག་བྱིན་ཡོད་རེད། དེས་ན་ཁོང་ཆོས་ད་ལྟ་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་ཅིང་མགོ་གདག་
ས་འབྲེལ་གནས་བཟུན་སྡེ་པ་རེད། དེས་ན་འབར་མ་དང་། སྤྱི་ལྟར་དང་། ཐེ་ལུ་དེ་ཆོ་ལ་མགོ་
གདག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཐེ་ལུ་དེ་ཆོས་ཆོས་བཤད་པ་ཡིན་ཟེར་དུས། བྱག་འཆལ་སྟངས་ཡན་
ཆོད་ཁོང་ཆོའི་ཕྱགས་སྟོལ་ལྟར་མ་བྱས་ན་བྱེད་ཆོ་ནང་པ་ཆགས་བྱུང་གྱི་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་བ་འབྲེལ་
པོ་བཤད་ནས་མགོ་འཁོར་བསྐྱད་ཡོད་པའི་བཅོ་བཏུ་ཆེན་པོ་མཐོང་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་ནང་པའི་
གནས་སྟངས་དེ། སྟོབ་སྟོང་སྟོད་སྟངས་ཀྱི་སྟོན་ཉལ་ཅམ་རྗེས་ལུས་ཐེབས་བསྐྱད་པའི་བཅོ་ལྟ་
ཞིག་འདུག་ཟེན་གྱི་ཡོད།

དེ་བ་གཉིས་པ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་
གྱི་འདུག

བཀའ་ལན། སྤྱིར་བཏང་ངས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོངས་ཇོགས། དེའི་ནང་ནས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ། དེའི་ནང་ནས་ང་ལ་རྒྱས་ཡོད་པ་དེ་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དེ་རེད། དེའི་དབང་དུ་བཏང་

ནས་སྐད་ཆ་བཤད་བཞག་པ་ཡིན་ན། དཔེར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་ལྷ་རིའི་བྱ་མོ་འུ་
འགལ་གྱི་བྱ་ཟེར་བ་འདྲ་དང་། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཀྱན་དགའ་པོ་ཟེར་མཁན་དེ་ཆོ་ལ་ང་
ཆོས་དཔེ་མ་སྲིད་ཅི་བཀྱར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་སྒྱུན་རས་གཟིགས་
ལ། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་དེ་ཆོ་དང་འདྲ་འདྲམ། དེ་ཆོ་ལས་ལྷག་ན་མ་གཏོགས་མི་དམན་
པའི་ཅི་བཀྱར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྒྱུན་རས་གཟིགས་དང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དེ་ཆོས་ན་ཁོང་
བཏགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། སྐད་ཆ་བྲང་པོ་བཤད་བཞག་ན་ཁོང་ཆོ་མི་སྐྱུ་རེད། ངས་འདི་འདྲའི་སྐྱོར་
ལ་བསམ་མཐོ་གཏོང་བསྐྱད་དུས་ལྷགས་སྒོལ་དང་གོམས་གཤེས་ཉིང་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་རྒྱུ་དེ་དཔེ་
མི་སྲིད་པའི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་བསྐྱད་ཤིག དེ་མ་ཟད་ང་ཆོས་གསང་སྤགས་རྩོམ་རྩི་ཐེག་པ་
གཞིར་བཞག་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་འོད་སྤང་
ལྷ་བྱ་དེ་ཆོ་ལ་བྱག་འཆལ། མཆོད་པ་འབུལ། བསྤགས་པར་བྱེད། རིམ་བོ་བྱེད། བཀྱར་བསྐྱེ་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་མ་ཟད་ཆང་འཕྱང་སྒྲོད་མཁན་གི་བྱ་པ་ཟེར་མཁན་འདྲ་དང་། ཉ་གསོན་པོ་ཟ་སྒྲོད་
མཁན་ཉེ་ལོ་པ་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་ལ་འང་མགོ་འདོགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཆོ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་ས་རེད་
ཅན་གྱི་འདུག

ཐོད་ལ་ཆ་བཞག་ནས་ལྷ་ན་སྒྲ་མ་དེ་ཅ་ཆེན་པོ་རེད། སྒྲ་མ་དེ་དཔོན་པོ་ཡང་རེད་སོང་
རེད། ཐོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དུ་སྒྲ་མ་ཡིན་ཆར་དུས་མང་ཆོགས་ལ་ཆོང་རྒྱུ་བས་ཤོག་པ་མག་
རྒྱུ་བས་ཤོག་ཟེར་བཤད་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད། སྒྲ་མ་དེས་ཅི་གསུངས་ཀྱི་འདུག་བསམ་ནས་
ཉ་ལས་རྒྱུ་རེད། དེ་ནས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཤོག་འཁོར་བ་ལ་སྒྲིང་པོ་ཡོད་མ་
རེད་ཟེར་བ་འདྲ་དང་། ཁྱོད་དང་པམ་ཁ་དེ་རང་རང་སོ་སོས་ཁྱིར་དགོས་རེད་ཟེར་བ་འདྲ་དང་། ཁེ་
དང་རྒྱལ་ཁ་གང་ག་མི་ལ་སྤྱད་དགོས་རེད་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་མ་བཤད་རང་བཤད་རེད། བྱ་པ་ཆོ་ལ་
ཡིན་དང་ཡིན་དེ་འདྲ་བཤད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཁོང་ཆོ་ཐག་བཅད་ཅིང་རྐང་བཅུགས་ཉེ་ཁྱིམ་
ནས་ཁྱིམ་མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་མཐོག་མཐོག་རེད། ཐོད་པའི་ནང་དུ་རྒྱུང་རྒྱུང་ནས་བྱ་པ་

བཟོས་བཞག་པ་དེ་ཚོར་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་མ་རེད་དེ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཤོག་ཅི་
སྐྱེ་ཆོ་ཆོས་ཁྱུ་སར་སླེབས་ཡོང་ནའང་ཁོ་ཆོ་ལ་དང་པོ་ཁོ་རང་ནས་སྒོ་ལྟོག་ནས་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་
དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་ལུགས། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཚུལ་དེ་ཆོ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཆོས་པ་རང་
གི་བསམ་མཐོན་གཏོང་ན་དེ་འདྲ་བཤད་ལོས་དགོས། ཡིན་ནའང་སྤྱིར་བཏང་དེར་སང་གི་མི་ཆོ་དང་
ལྷག་པར་མི་སྐྱེ་དེ་ཆོ་ལ་ལམ་སང་ཁོ་རང་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་བཞག་དུས་ཁོང་ཆོའི་བསམ་མཐོན་དེ་
ག་འདྲ་ཆགས་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ཡིན་ན།

ཐོད་པའི་ནང་ལ་མ་གཞི་བྱས་མཆར་ཞིག་ཡོད་རེད། ཟླགས་གཅིག་ནས་དེ་འདྲ་བཤད་
བསྐད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཟླགས་གཅིག་ནས་སུ་ཉལ་སྟོད་གོས་ལྷས་མ་ཆོང་བའི་ལམ་འགྲོ་ཡོང་བའི་
ཆེད་དུ་མགོན་པོའི་བསྐྱང་གསོ་ཡང་འདོན་ཀྱི་ཡོད་རེད། དངོས་གནས་བྱས་ན་འདི་དཔེ་མི་སྤྱི་
ཚོར་བ་རེད། མགོན་པོ་ཡིད་བཞིན་ཚོར་བྱ་ཟེར་མཁན་དེ་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་སྤྱི་ཡི་མགོན་
དང་སྐྱབས་དངོས་གནས་དེ་འདྲ་རེད་མ་གཏོགས་སུ་ཉ་(Sweater)ཆོང་བའི་ལམ་འགྲོ་ཡོང་བ་དེ་
འདྲ་བྱས་སྒོ་ཉི་ཆེ་བའི་ལས་ལ་བསྐྱལ་བ་ནི། དཔེར་ན་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ལ་ཀ་ཁ་ག་ང་སྟོབ་བཅུག་པ་དང་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུ་མ་རེད་པས། མི་ཞིག་གི་ཆོང་གི་ལས་ཀ་
དེ་ཆོ་ལས་ཀ་རྒྱུ་རྒྱུ་རེད། དེ་ལྟར་བསམ་མཐོན་གཏོང་སྐད་དེ་དངོས་གནས་འདྲེ་གསོལ་བ་དང་
གཅིག་པ་རེད། ཐོད་པ་གཅིག་བྱ་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་མི་ཟེར་བ་དེའི་གོམས་གཤིས་ལ་ཁོག་ན་
བསམ་པ་གཅིག་དང་ཁས་བཤད་པ་གཅིག་སྟེ་འགལ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད།

གང་ལྟར་ངས་བཤད་རྒྱ་གཙོ་པོ་དེ་ནི། མི་མང་ཆོ་ལ་དང་པོ་ནས་འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་
སྤྱི་དགོས་རེད་ཟེར་བ་འདྲ་དེ་ཆོ་མང་པོ་བཤད་དུས་གང་འདྲ་ཡོད་ན་སྟམ་བསམ་མཐོན་འདོན་
དགོས་རྒྱ་ཤིག་རེད། དང་པོ་འབྲས་བུ་ལ་སྟོབ་སྤྱི་བའི་ཆེད་དུ། མི་པལ་ཆེར་བདེ་བ་འདོད་མཁན་
ལ་སྟག་ཡིན་པ་ནི་སྟོན་དུ་མེད་པ་ཡིན་དུས། བདེ་བ་འདོད་མཁན་ལ་སྤྱི་པོ་གང་འདྲ་བྱེད་ནས་
གཏོང་དགོས་རེད་ཟེར་ན། སྤྱི་པོ་གཏོང་བའི་ལམ་མཐར་ཐུག་དེ་ང་ཆོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་

ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འདི་རེད་ཟེར་ནས་དང་པོ་ནས་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ལ་སློབ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་
བཤད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ས་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག དེ་ནས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་
དང་པོ་ནས་བཤད་དགོས་འདུག ངས་སྐབས་སྐབས་ལ་འདི་འདྲ་ཟེར་གྱི་ཡོད། དཔེར་ན་བདེན་
པ་བཞི་བཤད་པ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། དང་པོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་བཤད་ཅིང་འགོག་བདེན་ཐོབ་ན་
དངོས་གནས་སྐྱིད་པོ་ཡོད་ས་རེད་བསམ་བསམ་གྱི་དཔེ་ཆར་བལྟས་པའི་གོ་བ་ཙམ་ཞིག་སྟེབས་
རོགས་བྱས་ན། དེ་ནས་སྐྱིད་པོ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་གང་ཞིག་བཟོ་དགོས་རེད་ཟེར་ན་ཀུན་འབྲུང་སྟོང་
དགོས་རེད་ཟེར་རྒྱ་འདྲ། ལམ་འབྲས་ནང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོང་པས་ཁི་བཟང་འདུག་བསམ་
ན་ཆོང་རྒྱག་འདོད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་རེད། དེ་འདྲ་མིན་པར་དང་པོ་ནས་ཐོ་གསར་མོ་
གསར་ཆོ་ལ་བྲིམ་ནས་བྲིམ་མེད་པ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་དགོས་ཀྱི་རེད། ཁྱོད་དང་པམ་ཁ་དེ་སོ་སོས་
ལེན་དགོས་རེད་ཟེར་བཤད་ན། ང་ཆོ་འཆད་མཁན་སྒྲ་མ་གྲུ་བ་ཆོ་ཡིས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ལག་ལེན་
བསྟར་བྱུང་གྱི་མེད་དུས་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་གྱི་ཡོད་ན། ལས་སྒྲ་བོས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ཐོབ་བྱུང་
གྱི་ཡོད་པའི་ཆོར་སྤང་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་མིན་འགྲོ་ཟེར་གྱི་འདུག ཐོ་གསར་མོ་གསར་
དེ་ཆོ་ལ་དང་པོ་ནས་འདུལ་བྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དེ་ཆོ་ངེས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱུང་དགོས་
རེད་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པ། དེ་རིང་ཉི་མ་མར་རྒྱབ་པ་ནས་སང་ཉི་མ་ཡར་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་
སྟོག་གཅོད་པའི་སྟོམ་པ་ལོངས་ཤོག་དེས་འགྲིག་གི་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། དེ་ཆོ་ལི་གས་དེ་ག་ཆད་
ཡིན་ན་བཤད་བྱུང་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་དང་། དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་སྤངས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་སྟེ་གང་གིས་
བཤད་བྱུང་གྱི་མ་རེད། འདི་ང་རང་ཆོས་དཔེ་གསར་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མ་རེད། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱི་མདོ་མཛུངས་སྒྲན་ནང་ལ་གསུངས་ཡོད་རེད། ཤན་པ་ཞིག་གིས་ཆེ་གཅིག་པར་ཟད་ཞོགས་
ཉིན་གཅིག་ལ་སྟོག་མི་གཅོད་པའི་ཁས་ལེན་མི་བྱུང་པ་ཞིག་ལའང་། འཕགས་པ་ཀ་ཏ་ཡ་ནས་
མཆན་མོར་སྟོག་མི་གཅོད་པའི་སྟོམ་པ་ལེན་བཅུག་པ་རེད། འདི་དག་ལ་གོ་རྒྱ་དཔེ་ཆེན་པོ་འདྲ་
ཡོད་ས་རེད། མ་ལོངས་པ་ལ་ང་རང་ཆོས་མི་རྣམས་ཆེན་དེ་ཆོ་ཡང་ཡར་བདག་པོ་རྒྱག་རྒྱ་དེ་གལ་
ཆེན་པོ་མིན་འགྲོ་ཟེར་གྱི་འདུག དཔེར་ན། ཆང་འབྲུང་མཁན། ལྷ་ཅང་རྒྱག་མཁན། བ་མ་འཐེན་

མཁན། སྒྲིམ་ག་པ་ག་པ། མ་ཁི་བྲེང་སྒྲོར་རེ་མཆམས་མཆམས་ལ་འདོན་ཞིང་། མཆམས་མཆམས་
ལ་མི་འདོན་མཁན། དེ་འབྲེལ་རིགས་ཤིག་ཡོད་རེད། ཁ་ཤས་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་མ་ཤེས་ནའང་རང་
བཞིན་གྱིས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ནི་དགའ་སྟོང་མཁན། ཁ་ཤས་གྱིས་རྒྱ་མཆན་ཉོག་ཅམ་ཤེས་
ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དགའ་སྟོང་མཁན། དེ་འབྲེལ་རིགས་དེ་ཆོ་བདག་པོ་རྒྱག་རྒྱ་དེ་གལ་
ཆེན་པོ་མིན་འགྲོ་བཞིན་གྱི་འདུག ཁོང་ཆོ་དང་པོ་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ལ་སེམས་སྤྱན་
མི་བཅུག་ཅིང་། འདི་འབྲེལ་གྱིས་ནང་ཆོས་ལམ་དང་ལུགས་སྟོལ་གསར་པ་བཅོས་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་
མ་རེད། སངས་རྒྱུ་ཁོ་རང་གིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་དབང་པོ་དང་བསྐྱུན་ནས་
སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་བཞག་ཡོད་རེད།

ད་ལྟ་གོང་ན་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དུ་གྲུ་པ་ལྟ་རིའི་བྱ་དང་། མོ་ལྟ་འགལ་གྱི་བྱ་ཟེར་
བ་དེ་ཆོ་ལ་ཅི་བཀྱར་ཆེན་པོ་བྲེད་གྱི་ཡོད་རེད་ལ། ཡང་སྐྱུ་བོའི་ཉེན་ཅན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་
དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་དེ་ཆོ་ལ་དེ་ལས་ལྷག་མེད་ན་མི་དམན་པའི་ཅི་བཀྱར་བྲེད་སྟོལ་ཡོད་
རེད། འདི་ཆོ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་མིན་འགྲོ་བསམ་གྱི་འདུག ངས་འདིར་དེ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་
དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཆོ་བོད་ནང་དུ་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་གྲུ་པ་ཆོ་ལ་ཅི་བཀྱར་ཆེན་པོ་བྲེད་སྟོལ་
ཆགས། དེ་ནས་གྲུ་པ་ཆོ་དཔོན་པོ་ཡང་ཆགས་སོང་བ་རེད། དེ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་རྫོགས་
གྱིས་འགྲོ་སྤངས་འདུག་སྤངས་དེ་སྤྲ་མ་གྲུ་པའི་འགྲོ་སྤངས་འདུག་སྤངས་ནང་བཞིན་ཞིག་རེད་
དགོས་པའི་བསམ་མཛོད་གཞིར་བཞག་ཏེ་ཉོག་ཅམ་ཉམས་གུད་སོང་ཡོད་ས་རེད་ཞེས་གྱི་འདུག སྤྱི་
ཆོགས་ནང་ལ་གྲུ་པ་ལ་གྲུས་བཀྱར་ཆེན་པོ་བྲེད་གྱི་ཡོད་རེད། བསྐྱུན་པ་འཛིན་མཁན་གྱི་སྤྱི་བྱ་
དེ་ཆོ་མར་བགྱངས་ཡོང་དུས་སྤྲ་མ་གྲུ་པ་དང་གྲུ་བཅོམ་མང་པོ་བགྱངས་གྱི་ཡོད་རེད། སྤྲ་མ་གྲུ་པ་
ལ་ཡར་ཅི་བཀྱར་ཆེ་ཐག་ཆོད་ནས། ཆོས་རྒྱལ་ཨ་ཤོ་ཀ་ཟེར་མཁན་དེ་ཆོ་བསྐྱུན་པ་འཛིན་མཁན་
གྱི་གས་ལ་སྤེབས་གྱི་མེད་པ་འདྲ། དཔེར་ན་ང་ཆོ་བོད་གྱི་གྲང་རིས་ནང་ལ་བསྐྱུན་པ་འཛིན་མཁན་
གྱི་སྤྱི་བྱ་ནམས་བྲིས་ཡོང་དུས་ཆོས་རྒྱལ་སྤྲ་བེད་ཟེར་མཁན་འབྲ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྟོང་

ཕྱེའུ་བཅན། ཚས་རྒྱལ་དཔལ་དགའ་བའི་ལྷ་འཕེལ་ཏུ་མཛུགས་(Harsha Vardhana)། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་
ལམ་ཇ་ལྟར་འདི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཤ། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཟེར་བ་དེ་ཆོའི་ཐང་ཁ་མཐོང་
རྒྱ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། བོད་ཀྱི་གྲང་རིས་སུ་ཚས་རྒྱལ་ཁྱི་སྤོང་ཕྱེའུ་བཅན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་ཡང་རྒྱ་
མཚན་ཁ་ཁ་རེད། འདི་ཆོའི་གས་ཀྱི་ང་རང་ཆོའི་ལུགས་སྤོང་དེ་ལ་སྒྲ་མ་གྲུ་པའི་ལུགས་སྤོང་དེ་
ལུགས་ཆེ་ཐག་ཆོད་ནས་མང་པོ་ཞིག་པར་ལྷག་འགྲོ་བའི་སྦྱོན་ཆེན་པོ་འདུག་བན་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག

ད་དུང་བཤད་ན། སེམས་ཅན་གསོད་པའི་ཤན་པ་ཞིག་གིས་མཚན་མོ་གཅིག་ལ་སེམས་
ཅན་མི་གསོད་པའི་སྒྲུ་པ་ཞུས་པ་ཡིན་ཟེར་ན་གཟེངས་བསྟོད་བྱེད་རྒྱ་པར་ཞོགས། དེ་འདྲའི་སྒྲུ་
པ་ཐེབས་ཆག་ཅིག་ཞུས་འདུག་ཟེར་མང་ཆེ་བ་བགད་མོ་ཤོར་རྒྱ་རེད་ལ། གྲུ་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ན་
གཟེངས་བསྟོད་དབུགས་དབྱུང་ཉོག་ཅམ་བྱེད་རྒྱ་རེད། དེང་སང་གྲུ་པ་བྱས་ནའང་གཟེངས་བསྟོད་
བྱེད་པའི་ལུགས་སྤོང་དེ་ཉམས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ན་ཤེས་ས་མ་རེད།

ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་སྦྱི་ཆོགས་ནང་དུ་སྤུ་གུ་བྱིས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་གཅིག་དང་གཉིས་ཅམ་ལོན་པ་
དེ་ཆོ་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོབ་གསོ་སྦྱོད་པའི་ལུགས་སྤོང་དེ་པལ་ཆེར་མེད་བསྐྱད་པ་ནང་བཞིན་ཞིག་
རེད། སྤུ་གུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོབ་གསོ་སྦྱོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་སྦྱོབ་གྲུ་མི་
འདུག་ཟེར་བ་མིན། དཔེར་ན་ཡེ་ཤུའི་ལུགས་སྤོང་ལ། སྤུ་གུ་ལ་སྦྱང་སྦྱོན་པོ་བཤད་པ་དང་། བིར་
སི་མི་སི་(Christmas)ལྟ་བུ་དུས་སྟོན་དང་། དེའི་སྐུ་པས་སུ་སན་ཏ་(Santa)ཟེར་བ་ཨག་ཆོམ་
དགར་པོ་རིང་པོ་ཅན་ཞིག་འབྲུབ་ནས་ལྷས་སྤུ་གུ་རྒྱལ་ལ་རྒྱུ་དུ་མངགས་པ་ཡིན་མདོག་
བྱས་ཏེ་སྤུ་གུ་རྒྱལ་ལ་བྱེ་རིལ་སྦྱིན་ནས་ལྟ་དང་ཡར་འབྲེལ་བའི་བག་ཆགས་འཛོགས་སྤོང་ཞིག་
ཡོད་རེད། དེ་འདྲའི་རིགས་དེ་བཟོ་མ་བྱུབ་པའི་སྦྱོན་ཆེན་པོ་འདུག་སྤུ་གུ་བྱིས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བདེན་
པ་བཞི་ལྟ་བུ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་བྱམས་དང་སྦྱིང་རྩེ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཟེར་བ་
འདྲ། དེ་ཆོ་ལ་ཁ་རྒྱུར་བཀུག་པའི་ཐབས་ཤེས་གཏན་གཏན་བཟོ་རྒྱ་ཡོད་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག ག་
ས་གང་ནས་བསྐྱོར་འདུག་ཆོག་གི་རེད། འདི་ཆོའི་གས་དེ་མེད་པའི་སྦྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་སྤུ་གུ་

རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སློབ་གསོ་སློད་རྒྱ་ཙམ་མ་ཡིན་པ་སྤྱ་གྲུ་ཆོའི་པ་མ་ནམས་ལའང་སློབ་གསོ་སློད་སྤངས་
 བསྐྱབ་དགོས་ས་རེད། པ་མ་ཆོ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད། པ་མ་ཆོ་ལ་སྤྱ་གྲུ་
 གྱིས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་སློབ་གསོ་སློད་སྤངས་འདི་འདྲ་བྱེད་རོགས་གྱིས་ཟེར་སློབ་སྤྱིང་སློད་དགོས་གྱི་
 འདུག སྤྱ་གྲུ་ནམས་ལ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་བཙན་དབང་བྱས་ཏེ་ནང་ཆོས་བྱེད་དགོས་རེད་ཟེར་
 བ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པ། སེམས་གྱི་གཏིང་ལ་ནང་ཆོས་པར་བཅུད་རྒྱ་དང་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་འཛོག་
 ཟུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་གཏན་གཏན་ཡོད་རེད་ཟེན་གྱི་འདུག ང་ཆོས་དེ་འདྲ་བྱས་མ་ཟུབ་པའི་སློན་
 ཆེན་པོ་འདུག་པ་ཤེས་ནས་མ་འོངས་པ་ལ་དེ་ཆོའི་ཐབས་ལམ་སྒྲོར་ལ་བསམ་མཐོ་གཏིང་དགོས་
 ས་རེད།

ཇི་བ་གསུམ་པ། དམིགས་བསལ་དང་སང་རྒྱུ་ཕྱོགས་པའི་ཡུལ་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གྱི་
 གནས་སྤངས་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད།

བཀའ་ལན། ང་ལ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྒྲོར་མ་གཏོགས་གནས་བཟན་སྡེ་པ་
 དང་། རྒྱ་ནག་ནས་བརྒྱུད་པའི་བསམ་གཏན་སྡེ་པ་སོགས་རྒྱུ་ཕྱོགས་ལ་རི་ལྷོང་དར་བའི་སྒྲོར་གྱི་
 རྒྱས་མངའ་ཆེན་པོ་མེད། སྤྱིར་བཏང་བོད་པའི་བསམ་མཐོ་གཏིང་སྤངས་དེ་ལ་བོད་རིགས་མ་ཡིན་
 པའི་རིགས་གང་འདྲ་ཡིན་ནའང་ནང་ཆོས་བསྟན་པའི་གདུལ་ཞིང་ཡིན་བསམ་པ་སློའི་གཏིང་ནས་
 ཡིད་ཆེས་ཡོད་མཁན་ཉུང་ཉུང་རེད། བོད་རིགས་པལ་ཆེ་བས་ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཞིག་
 བྱས་ནའང་། ཟང་ཟེང་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤྲོད་ནས་རྒྱུར་སྤྱིན་བདག་ཏུ་རེ་བ་སོགས་གྱི་བསམ་
 མཐོ་མ་གཏོགས་མེད། འདི་ང་ཆོས་ཏོག་ཙམ་མ་འཛོན་པ་རེད་ཟེན་གྱི་འདུག རྒྱུ་ཕྱོགས་པའི་ནང་
 ན་ནང་ཆོས་སློན་མ་མེད་པའི་ཆོད་ནས་ད་ལྟ་ཏུ་ཅང་གི་ཡག་པོ་ཆགས་སྤྲད་ཡོད་རེད་ཟེན་གྱི་འདུག
 རྒྱུ་ཕྱོགས་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ཆོས་ལ་དོ་སྤྲོད་བྱེད་ཅིང་། ཆོང་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་གྱི་

འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བཞག་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་མཆམས་འཛིག་བྱེད་པ་དང་། གཟའ་རྒྱ་སོགས་
ལས་ཀྱང་ཁ་བྱལ་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་དང་ཉམས་ལེན་ལ་དམིགས་ནས་ཡོང་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་
རེད། དེ་ཆོ་ལ་ཡག་པོ་རེད་ཅེས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཁུ་དགོས་སྐྱེ་རེད། ཁ་ཤས་ནི་སེམས་ཁ་མཐོ་
དམན་གྱི་དབང་གིས་ཆོས་ཕྱོགས་ལ་གནས་སྐབས་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་འདྲ་དང་། ཡང་སྐབས་
མཆམས་སུ་གཙུག་ལག་སློབ་བྱ་ཆེན་མོའི་ཉམས་ཞིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་
བསམ་མཐོའི་གནས་སྐབས་སོགས་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་ཆེད་ནང་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་སྦྱོང་མཁན་དེ་
འདྲ་འདྲ་ཡོད་རེད།

འདས་པའི་ལོ་ཉི་ཤུ་སུམ་ཅུའི་ནང་དེ་ན་ནང་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་མཁན་རྒྱ་མ་རྒྱུད་བ་
ཞིག་བྱུང་ཡོད་རེད། སྒོ་མ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ག་ཆད་བྱུང་ཡོད་མེད་ཁྱོད་ནས་བཤད་མི་ཤེས་
པ་རེད། སུས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སུས་བྱེད་ཀྱི་མེད་བཤད་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། མཆམས་
ཁང་ནང་ལ་འཇུ་ལ་བ་ཅམ་གྱིས་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་བཤད་ཤེས་ཀྱི་མ་
རེད། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་རྒྱུད་ཆོག་ཤེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྒྲིམ་བྱེད་དགོས་རེད་
ཅེས་གསུངས་ཡོད་རེད་དེ། དེ་ཆོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་མ་རེད་ཟེར་བཤད་བྱུང་པ་ཁག་པོ་རེད། འདོད་
རྒྱུད་ཆོག་ཤེས་ཡིན་མདོག་མདོག་བྱས་ཏེ་མགོ་སྒྲིམ་ནས་བསྐྱད་འདུག་ཆོག་གི་ཡོད་རེད། ཆོས་
བརྒྱད་མགོ་སྒྲིམས་ཡོད་མདོག་མདོག་བྱེད་བསྐྱད་ཆོག་གི་ཡོད་རེད། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་
མདོན་ཤེས་ཤིག་མེད་ན་དེ་ལྟར་རེད་མ་རེད་ལ་བ་བྱུང་པ་དཔེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་
བྱུང་ཕྱོགས་པའི་ངོས་ནས་ནང་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྤྱིང་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་བཞག་ན་
གང་ལ་གང་འཆམ་ཡག་པོ་རེད་བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེང་སང་ང་རང་ཆོའི་སྒྲ་མ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་མཁན་
པོ་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཆ་དེ་རྒྱུད་དེ་དེ་ཆོ་ལས་ཁོང་ཆོ་ཁ་ཤས་སློབ་སྦྱང་ཡག་གི་འདུག་བསམ་བསམ་
ཡོད་རེད། དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁོང་ཆོ་ལ་སློབ་སྦྱང་གི་གཞི་རྒྱ་ལག་པོ་ཡོད་བསྐྱད་དུས་
གོ་བ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ལེན་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་མིན་འགྲོད་ལྟ་གོང་དུ་བྱས་པ་ལྟར་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་

མངོན་ཤེས་མེད་ན་ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད་དང་མ་རེད་ཟེར་ལབ་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་
དེ། ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་ལ་རྒྱུ་ཕྱགས་པའི་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལོ་ཉི་ཤུ་དེ་ཆོའི་ནང་དུ་ནང་ཆོས་
ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས། གནས་འབྲས་སྒྲིལ། ལྷ་མ་འབྲས་བཞེན། སྒྲིལ་འབྲས་རྒྱལ་ཁོང་ཆོ་ལ་
ང་ཆོ་བོད་པའི་གྲུ་པ་རྒྱུ་མ་ནང་བཞེན་དགོར་འབྲུལ་མཁན་དང་གཏུལ་བྱ་ནི་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཟ་
རྒྱུ་འདངས་ལ་མ་འདངས་བྱས་ནས་རི་ཁོང་དུ་འགྲོ་ནས་བསྐྱད་མཁན་དེ་ཆོ། ཕྱི་ཡི་རྟགས་དེ་ཅམ་
ལ་ཉེན་ནས་ཉམས་ལེན་ཨོ་ཅམ་ཡོད་རེད་ཟེར་དགོས་མ་རེད་དམ། དེ་མེད་ན་ཨུ་ཚུགས་འདི་འབྲས་
རྒྱལ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཆན་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་རེད། ཁོ་རང་ཆོས་ཆོས་ཀྱི་རོ་དང་བྲོ་བ་འབྲས་ཉིག་
ཅམ་སྤྱོད་བར་ཅི་ཆོག་རྒྱུ་རེད་ཟེར་བྱི་འདུག

དེ་འབྲས་རེད་དེ་ང་རང་ཆོའི་ངོས་ནས་ཁོང་ཆོ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིལ་གསུམ་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་
ཡོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་པར་སྤྱད་ཐུབ་མེད་ཡིན་ས་རེད། དཔེར་ན་གོང་དུ་ཁྱེས་པ་ནང་བཞེན་ད་ལྟ་བར་
དུ་ང་ཆོ་རྒྱུ་ཕྱགས་པ་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད་དེ། རྒྱུ་ཕྱགས་པའི་མི་ཆོ་
ལ་མཁན་པོའི་མཆན་གནས་སྤྱད་པ་ཟེར་བ་འབྲས་དང་། ལྷ་མ་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པའི་མཆན་གནས་གསོལ་
བ་རེད་ཟེར་བ་དེ་འབྲས་རེ་རེ་ཅམ་ཡོད་ན་མ་གཉིགས་མེད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཆོ་བོད་པའི་སྤྱི་
ཆོགས་ནང་ན་རང་རང་སོ་སོའི་མགོ་ཡང་མི་ཐོན་པའི་སྤུ་གུ་དེ་ཆོ་ཡང་ཁྱི་ཐོག་ལ་ཡར་བཞག་ཏེ་
ལམ་སང་བསྐྱོན་པ་འཛིན་པའི་སྤྱེས་བྱའི་གས་ལ་སྤྱེབས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སེམས་གཏོང་ནས་ང་ཆོས་
ཁོང་ཆོ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་སྤྱོན་ཉིག་ཅམ་ཡོད་ས་རེད་ཟེར་བྱི་འདུག ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཐེབས་
མཁན་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་རྒྱལ་དུང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་བསམ་བཞེས་སྤངས་དངོས་གནས་
རྒྱལ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་བྱི་འདུག དེ་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་འདུད་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཉུང་ཉུང་ཞིག་
ལས་དངོས་གནས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་ང་རང་གི་ངོ་ནས་མཐོང་མ་སོང་།

ཡང་གནས་ཚུལ་འདི་འབྲས་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག སྐབས་སྐབས་ལ་ང་རང་ཆོ་བོད་པའི་ལྷ་མ་
ཆོས། དཔེ་གསར་བྱེད་ཡོང་རྒྱུ་དང་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་བཞི་ལྟ་

བྱ་ལ་དཔེ་གསར་འདྲ་བཅོ་ཞེ་ཐུབ་བལྟ་ཞིང་། དཔེ་གསར་བྱེད་དགོས་པའི་མིའི་ལུགས་སྒྲིལ་དེ་
དག་ལ་འགྱུར་བ་རྟོག་ཅུམ་བཏང་ན་ད་དཔེ་གསར་བྱེད་བཞག་གི་ཡོད་རེད་ཟེར་བ་དང་། ལྷན་པ་
གསར་པའི་ལས་ཀ་རེད་ཟེར་ནས་མ་རངས་བའམ་མ་མོས་པའི་ནུམ་བས་སྒྲིན་བརྗོད་འདྲ་ཞིག་
བྱེད་བསྐྱད་གི་འདུག དཔེ་ཞིག་བཞག་པ་ཡིན་ན་དེར་སང་ཕྱི་རྒྱལ་གི་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས་མཁན་ལྷ་
མ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲིན་འགྲོ་ལ་གཙུག་པོ་མི་བྱེད་ནས། དངོས་གཞིའི་ཁྲིད་དེ་ཆོ་ལམ་སང་འདོན་
བཞག་གི་ཡོད་རེད། ངས་བསམ་ན་འདི་འགྲིག་གི་ཡོད་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག སྒྲིན་འགྲོའི་ཆོས་
གིས་སེམས་རྒྱུད་དང་པོ་དུལ་བར་བྱེད་དགོས་གི་རེད་དེ་དེ་ལ་དཔེ་གསར་འདྲ་བཅོ། གཞན་ཁ་དར་
འབྲལ་བ་དང་། འབྲས་སིལ་བཅོ་བ་སོགས་ལུགས་སྒྲིལ་རིགས་དེ་དག་ལ་ཇི་མ་ཇི་བཞེན་ཏུ་ཅང་
གིས་ཚོལ་བ་ཆེན་པོ་གནང་བར་རྟེན་ཕྱི་རྒྱལ་ཁོང་ཆོ་དེ་ཆོའི་རིགས་དེ་ལ་བྱང་མ་ཆགས་བསྐྱད་
ཡོད་རེད། འདི་དག་གི་གས་འདི་གང་འདྲ་ཡིན་ན་བསམ་གྱི་འདུག

ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ་འདྲ་ཡིན་ན། ཁོང་གིས་རྒྱ་ཆས་བལྟ་བཅོ་དོད་པོ་བྱུན། ཞིག་སྒྲིག་
བཅིངས། ཁྲི་མཐོན་པོའི་ཁ་ལ་བསྐྱད་གི་ཡོད་རེད་དེ། བཤད་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་བཀའ་རྟགས་གི་
ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཟེར་བ་འདྲ་དང་། བདེན་པ་བཞི། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ་ཆོ་འཆད་གི་ཡོད་
རེད། གསང་སྤྱགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་སྒྲིན་འགྲོ་མ་ཆར་བར་དུ་བདེ་མཆོག་གི་
དབང་ཡང་གནང་གི་ཡོད་མ་རེད། འདི་ཆོའི་གས་དེ་ཁོ་རང་ཇི་མ་ཇི་བཞེན་གནང་གི་ཡོད་རེད། ད་
དེ་ཆོ་སྐད་ཆ་འཕྲོས་སོང་། ད་གང་ལྟར་ང་ཆོས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་སྒྲིན་རྟོག་ཅུམ་ཡོད་ས་
རེད། ཐུགས་ཁག་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད། སྒྲིན་མ་རྒྱ་གར་བ་ཆོས་ང་ཆོ་བོད་ལ་ཡིད་ཆེས་ཞེ་དགས་
མ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཡོད་རེད། བློ་རྩོམ་ལ་ཡིད་ཆེས་མ་བྱས་ནས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་
སྤངས་པ་རེད། ལོ་བཅུ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་གར་གིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མ་ཐུབ་ནས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་
འཕྲད་ཡོད་རེད། ཐུགས་ཁག་ཀྱང་མེད་པ་རེད།

དེས་ན་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་སྒྲིན་ཆེན་པོ་ཡོད་ས་རེད། ང་རང་ཆོས་འདིའི་སྐྱོར་ལ་

བསམ་མཐོ་གཏོང་རན་འདུག ང་ཚོ་ལ་དུས་ཚོད་ཞི་བླ་གས་མི་འདུག ང་ཚོས་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་
མ་ཐུབ་ན་པ་གི་ལ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་ཚོས་སྤེལ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ད་ལྟ་ང་
ཚོས་ཁོང་ཚོ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་ན་བྱེད། གོ་སྐབས་འདི་བཙལ་ནས་ལོ་བཅུ་ཉེ་ནང་དུ་ཁོང་
ཚོ་ལ་ཚོས་སྤེལ་སྤངས་ཀྱི་སྒྱུར་བཅར་སྤྲད་མ་ཐུབ་ན། ཁོ་རང་ཚོས་ཁོ་རང་ཚོ་ལ་སྒྲ་མའི་མཚན་
གསོལ་བ་དེ་འདྲ་མང་པོ་དོན་ཡོང་གི་རེད། ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་ན་ཡག་པོ་རེད་དེ་ཁག་པོ་
རེད། དེ་ནས་གྱོང་ཆེན་པོ་རག་གི་རེད། དེ་བས་ད་ལྟ་ནས་ང་རང་ཚོའི་ལུགས་སྤེལ་ལྟར་སྤོབ་གསོ་
རྒྱག་རྒྱ་དང་། སྒྱུར་བཅར་སྤྲད་རྒྱ་ཡོད་ཚད་པར་སྤྲད་ནས་མཐའ་མར་མངའ་གསོལ་གཟེངས་བསྟོད་
ལ་སོགས་པ་ག་རེ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་ན་བབས་ཆགས་པོར་བཅོ། ད་ལྟ་སྒྲ་མ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
དགུང་ལོ་བཅུ་པོ་ཉམས་སྒྱུར་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་
རིགས་དང་། རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་རིགས་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་ཚོས་སྤེལ་མཁན་ཁ་ཤས་བསྐོ་བཞག་
ཐུབ་པར་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མིན་འགོ་བཙུག་ཀྱི་འདུག དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་ན་ཁོ་རང་ཚོའི་ནང་ལ་
སྤེལ་ཞིག་དོད་ཡོང་རེད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཁོ་རང་ཚོས་ཁོ་རང་ཚོ་ལ་མིང་འདྲ་
བཟགས་ནས་བཅོ་ཡོང་གི་རེད། དེ་བྱུང་ན་ང་ཚོའི་ལྟ་སྒྱུར་འོག་ནས་ཡར་ཚར་བ་མ་ཡིན་དུས། དེ་
ནས་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད།

རུབ་ཕྱོགས་པའི་ནང་ལ་ཡང་གཟབ་གཟབ་དགོས་ས་གཅིག་ཡོད་རེད། ཁོང་ཚོ་ལ་ཁག་
ཀྱང་ཡོད་མ་རེད། ང་ཚོས་པར་བསྐབས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཁོང་ཚོའི་སེམས་ནང་དུ་འདི་རྒྱ་གར་པའི་
རིག་གཞུང་དང་བོད་པའི་རིག་གཞུང་རེད་བསམ། འདི་དག་ང་ཚོ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་མ་རེད། ང་
ཚོ་ལ་དགོས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཚོས་དེ་རང་ཡིན་བསམ་ནས། སྒྱུན་ཆེན་པོ་གང་
ཞིག་སྤེལ་པ་ཡོང་གི་འདུག་ཟེར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚོས་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ཡོང་
གི་འདུག དཔེར་ན་སྤྱི་བ་སྤྱི་བཅེར་བ་འདི་ཚོ་ཉིན་རྒྱ་དང་བོད་པས་བཅོས་བཞག་པ་རེད། ཉིན་
རྒྱུའི་ཚོས་ལུགས་ནང་ནས་མར་སྤེལ་པ་ཡོང་བ་ཞིག་རེད། འདི་དག་དགོས་པ་མི་འདུག་ཟེར་ནས་

རུབ་ཕྱོགས་པའི་ནང་དུ་ནང་པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་མི་ལེན་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད།

གཞན་ཡང་རུབ་ཕྱོགས་པའི་ནང་དུ་སེམས་ཀྱི་ན་ཆ་ཅན་མང་པོ་རེད། ཁོང་ཆོ་དན་པ་ཉིད་
བཞག་དེ་ཆོ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དན་པ་ཉིད་བཞག་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་
སུ་ཁོང་ཆོ་ལ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་པན་ཐོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ནང་ཆོས་ཟེར་བ་དེ་མར་ཙོག་
བྱར་བསྐད་ནས་སྒྲོམ་རྒྱག་པ་གཅིག་བྱར་ངོས་འཛིན་ཡོང་སྲིད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ནང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་སྒྲོམ་རྒྱག་པ་རྒྱང་པའི་ལུགས་སྟོལ་ཞིག་མ་རེད། དེ་རེད་སོང་ན་ནང་ཆོས་སྤྱང་
པོར་འགྱུར་འགོ་བ་རེད། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བཅུ། བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་
བཞི་ཟེར་བ་སོགས་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟར་ན་ཐབས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཤིག་
ཅ་ནས་མེད་པ་རེད། དེ་འབྲེལ་དུ་ས་ནང་ཆོས་འདི་རྒྱ་འབྲེལ་དུ་མེད་པའི་སྲིད་པའི་བྱུག་པོ་
རེད། དཔེར་ན་ཉི་ཉོང་གི་བསམ་གཏན་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། ར་འཕྱང་བཞིན་འཕྱང་
བཞིན་སྒྲོམ་རྒྱག་པའི་ལུགས་སྟོལ་ཞིག་ཡོད་རེད། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་འཕྲིན་ཡིན་ན་འཆམ་རྒྱག་
རྒྱ་འདི་ཆོ་ཆང་མ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རེད། ཏང་སང་པའི་ཐབས་ལམ་ཟབ་མོ་རེད་དེ། དེའི་ཕྱོགས་དེ་ཆོ་
གོ་བ་མི་ལོན་ནས། གནས་སྐབས་ཅུང་ཟད་པན་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་མར་ཙོག་བྱ་སྐད་དེ་
སྒྲོམ་རྒྱག་པའི་ལུགས་སྟོལ་དེ་རུབ་ཕྱོགས་ལ་དཔེ་འབྲེལ་ཞིག་དར་བསྐད་ཡོད་རེད།

ཡིན་ནའང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོམ་རྒྱག་རྒྱ་དེའང་། སེམས་པ་བག་ཐེབས་པོ་བཟོ་
བའི་ཆེད་དང་། སེམས་པ་བདེ་པོ་དང་། སེམས་པ་མི་སྦྱོ་བ། གཉིད་ཡག་པོ་ཁྱག་པ། གཟུགས་པོ་
བདེ་པོ། ལུས་སེམས་གཉིས་ཆར་ལ་ངལ་གསོ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་མ་རེད། གལ་སྲིད་སྒྲོམ་རྒྱག་པའི་
དམིགས་ལུལ་གཙོ་བོ་དེ་འབྲེལ་བཟུང་བཞག་ན་ནོར་བ་རེད། ང་ཆོས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་དེ་གཉིད་
ཡག་པོ་ཁྱག་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོམ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། གནས་ལུགས་དོན་དམ་པ་ཁོ་རང་ཉོགས་པའི་ཆེད་
དུ་སྒྲོམ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ཆོའི་སྒྲོར་ལ་གོ་བརྟེན་ཅམ་ཉོག་ཅམ་ནོར་བསྐད་པ་མང་
པོ་ཡོད་རེད། གོང་དུ་ཁྱུས་པ་ལྟར་ཐབས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་དེ་ཆོ་དགོས་ཀྱི་མ་རེད་བསམ་བསྐད་

དུས། ཁོང་ཚོ་དང་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་མི་ལེན་མཁན་གྱི་ནང་པ་ཡོད་རེད། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ནི་
ཁས་མི་ལེན་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྒྱ་བ་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད། སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས། བ་སྟོན་ལ་ནི་
མ་བཞེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་ན། །ཕྱང་ན་འདས་
པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་གོ་དོན་རྒྱལ་ས་ཆེན་པོ་དེ་ཚོ་གོ་བ་ལེན་མ་བྱལ། སྟོང་ཉིད་
ཉི་ཆེ་བ་སྤྱགས་རེ་ཅམ་ཞིག་རྒྱ་བར་འགོ་བསྟན་པ་འབྲང་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་། ས་དང་ལམ་གྱི་
རྒྱུ་གཞི་དེ་ཚོ་རྒྱ་བར་མི་འགོ་ནས་གོ་མི་བྱལ་མཁན་དེ་འབྲམ་པོ་རེད།

སྤྱགས་གཅིག་ནས་ལྷ་ན་ཁོ་ཚོས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་དོན་ཡག་པོ་གོ་མ་བྱལ་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ལོས་ཡིན་དང་ཡིན། དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་ཤེས་ནས་དེ་ལྟར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ས་
རེད། སྤྱགས་གཅིག་ནས་བྱལ་སྤྱགས་པའི་རིག་གཞུང་ཁོ་རང་དང་པོ་གཞི་བཅུགས་ས་འབྲང་དའང་
གཉིས་ཡོད་ལྟ་བུ་ཆགས་བསྟན་ཡོད་རེད། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བའི་ལྷགས་སྟོལ་དེ་
ལ་ཞེ་དགས་ཀྱིས་རྩ་ཆེན་པོ་རྩི་བཞིན་ཡོད་རེད། དཔེར་ན་གཙུག་ལག་སྟོབ་བྱ་ཆེན་མོ་དེ་ཚོའི་
ནང་དུ་ནང་ཚོས་འཆད་མཁན་འདེམས་པའི་སྐབས་སུ། ནང་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རྒྱ་བཅུགས་ནས་
འཆོལ་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེང་སང་གནས་སྟངས་དེ་རྟོག་ཅམ་འགྱུར་ཡོད་རེད་དེ། སྤྱིར་བཏང་
དེ་འབྲང་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་རེད་ཟེར་ན། ནང་པ་ཡིན་མཁན་ཞིག་གིས་ནང་ཚོས་བཤད་ན་དང་
པའི་དབང་གིས་གནས་རྒྱལ་ངོ་མ་དེ་མི་བཤད་པར་དཀྲོག་དཀྲོག་བཤད་འགོ་རེད་ཟེར། ནང་པ་
ཡིན་མཁན་གྱི་དགོ་ཀན་དེ་ཚོ་ཚོས་ལྷགས་བྱལ་བརྟེན་མཁན་རེད་མ་གཏོགས་གཙུག་ལག་
སྟོབ་ཆེན་གྱི་དགོ་ཀན་རྩ་བ་ནས་མ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། གཙུག་ལག་སྟོབ་ཆེན་གྱི་དགོ་ཀན་ཆེན་
མོ་ཡིན་ན་དངོས་གནས་གནས་རྒྱལ་ག་རེ་བཤད་པ་དེ་རི་མ་རི་བཞིན་འཆད་མཁན་ཞིག་ཡིན་
དགོས་རེད་ཟེར་མཁན་མང་པོ་ཡོད་རེད། དེས་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཁ་ཁར་སྤྱེ་བའི་གོ་མ་གཤེས་
ལྷགས་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་བྱལ་སྤྱགས་པའི་བསམ་མཛོ་གཏོང་སྟངས་ནང་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་
ཤོང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་རེད། ཁོང་ཚོ་མ་ཟད་ང་ཚོ་ལའང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་རེད།

ངས་དུས་རྒྱུན་བཤད་བསྟན་གྱི་ཡོད། སྤྱིར་རྒྱ་གར་བ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གཞུང་གི་
 རྒྱགས་རྒྱུན་གྱིས་བོད་པ་ཚོའི་སེམས་ནང་དུ། བས་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སེམས་པ་ནང་ལ་ཤོང་མི་སྲབ་
 པ་དེ་འདྲ་ཤོང་བསྟན་ཡོད་རེད། དཔེར་ན་ང་ཚོའི་སེམས་ནང་དུ་ལྷ་དེ་ཚོ་བསྐྱེད་ཁ་ལ་བཞུགས་
 ཞིང་། རྒྱབ་ནས་མེ་དབུང་འབར་ནའང་བསྐྱེད་དུང་མ་ཆོག་པ་དང་། ལྷ་ལ་བྲག་སྟོང་དང་སྤྱན་
 སྟོང་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅིང་མེ་ཉོག་བསྐྱེད་སྟེང་ན་བཞུགས་ཀྱང་དུང་བསྐྱེད་མཁུང་རེར་ཡོད་པ་
 དེ་ཚོ་ང་ཚོའི་ངོ་ལ་རྩྭ་བ་ཡོད་མ་རེད། ཁོ་ཚོས་དེ་ཚོའི་གས་དེ་བསམ་སྟོའི་ནང་ལ་ཆུད་གྱི་མ་
 རེད། ཁོང་ཚོས་འདི་ཚོ་བོད་ཀྱི་བོན་པོའི་ཚོས་དང་། བོད་པའི་བསམ་མཛོད་གཏོང་སྟངས་རེད་ཟེར་
 གྱི་རེད། རྒྱགས་གཅིག་ནས་ང་རང་ཚོས་ལྷ་སྟོམ་པའི་སྐབས་ལ་དཀའ་ལས་ཡོད་རེད། ང་རང་
 ཚོ་བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སོ་སོའི་སྟོབ་མར་ལྷ་སྟོམ་བཅུག་སྐབས། ལྷ་གཅིག་སྤྱན་རས་
 གཟིགས་ལྷ་བྱ་དེ་བོད་ཀྱི་ཐང་གའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་ཞིག་པལ་ཆེར་སྟོམ་བཅུག་གི་ཡོད་པ་
 རེད། ཐང་ག་དེ་ནི་བལ་པོ་དང་འབྲུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་བྲིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་རྣམ་པ་ནི་བོད་ཀྱི་
 བྱད་བཞིན་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྤྱི་རྒྱལ་བ་ཞིག་ལ་ཐང་གའི་ནང་བྲིས་པ་
 རི་ལྷ་བ་བཞིན་སྟོམ་བཅུག་ན་དེའང་མ་འགྲིག་པ་རེད།

དེས་ན་ད་ལྟ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་ཁོང་ཚོ་ལ་བདེན་གཉིས་ཐོག་ལ་གོ་བ་རྒྱབས་ཆེན་
 པོ་མེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས། བདེན་པ་གཉིས་ཁ་པར་འབྲལ་ནས་སྦྱེ་བ་སྤྱི་བྱེད་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་
 སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་རིགས་དེ་ཚོའི་གས་མཐའ་གཅིག་དུ་སྟོང་འདུག་མཁན་མང་པོ་ཡོད་རེད་
 དེས་ན་དོགས་ཐོན་དགོས་ས་གཅིག་དེ་རེད། གང་ལྟར་དེ་ལྟར་བྱེད་དུས་དོན་དག་དོན་དོན་ཁོང་
 ཚོས་ཐ་སྙད་ཀྱན་རྫོབ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་གྱི་ཡོད་རེད། པར་བལྟ་འདུག་དུས་ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་
 སྟོབ་གསོ་ཡག་པོ་བྱེད་མ་སྲབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་ཡིན་ས་རེད། གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་ཐ་སྙད་
 ཀྱན་རྫོབ་གྱི་ཚོས་ཁོང་ཚོ་ལ་ང་ཚོའི་འཆད་སྟངས་དེ་ཉོག་ཅམ་འགྲིག་གི་མེད་ཡིན་ས་རེད། ཁོ་རང་
 ཚོའི་ངོ་ལ་བསྤྱན་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་ཚོས་དེ་རྣམས་བཤད་དགོས་གྱི་ཡོད་པ་འདྲ།

དེ་བ་བཞི་པ། བོད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེང་དུས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་དང་། བྱང་པར་རྒྱ་བ་
ཕྱོགས་པ་དང་། རྒྱ་རིགས་ལ་ཆོས་འཆད་སྦྲངས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག

བཀའ་ལན། སྤྱིར་བཏང་ཐབས་ཤེས་གང་ཡིན་ནའང་སྤྱིར་དགོས་རེད། ཐབས་ཤེས་ཆང་
མ་སྤྱིར་རྒྱ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡིན་ས་རེད། ཆོན་རིག་གཅིག་ལུ་ལ་མགོ་འཐོམས་མི་འདུག་
ནས། དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱིད་དོན། འཛམ་གླིང་རྒྱས་བཤད་དེ་ཆོ་སྤྱིར་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་
འདུག ཆོན་རིག་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཆོལ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་
རེད། ཆོན་རིག་གི་དབང་དུ་བཏང་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཆོལ་གྱི་ཡོད་ན་འགྲིག་གི་
རེད། ཡིན་ནའང་ནང་ཆོས་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ན། དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་དང་། སྤྱིད་དོན་རིག་
པ་དང་། འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་རང་གཤིས་ཟེར་ནའང་འདྲ་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་སྦྲངས་དེ་ཆོ་
ཆོན་རིག་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་མིན་འགྲོ་བཞུག་གྱི་འདུག འཛམ་གླིང་གི་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཤིས་
ཀ་དང་འགྲོ་སྦྲངས་ཏ་གོ་ན། ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཆ་གང་ན་གཏོང་
དགོས་ཀྱི་འདུག དེའི་ཆེད་དུ་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་དེ་ཆོ་ཏ་གོ་ཐུབ་གྱི་རེད། ངས་སྐད་ཆ་
འདི་ཆོ་ནང་ཆོས་སྤེལ་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་གྱི་ཡོད། མི་སྐྱེར་སོ་སོས་སློབ་སྤྱིར་གང་འདྲ་ཞིག་
བྱས་ནའང་འགྲིག་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ང་ཆོས་བསམ་མཐོ་གཏོང་དགོས་ས་ཞིག་གང་འདུག་ཅེ་
ན། ང་ཆོས་སྐད་ཆ་བཤད་ཡོང་དུས་སོ་སོར་བག་འཁུམས་ཤིང་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་འདི་
ཆོན་རིག་དང་མཐུན་གྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་སློལ་ཞིག་དེང་སང་ཡོད་རེད། བཤད་སྦྲངས་འདི་གཟབ་
གཟབ་བྱེད་ནས་བཤད་དགོས་རྒྱ་ཞིག་རེད་བསྐྱད་ཤིག ཆོན་རིག་དང་མཐུན་ཞེ་ཐུབ་མི་ཐུབ་བལྟ་
བའི་སྐད་ཆ་བཤད་སྦྲངས་འདི་སོ་སོར་སློབས་བ་མེད་བའི་སྐད་ཆ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་འགྲོ་ཡི་འདུག་
བསམ་ཡོང་གི་འདུག ཆོན་རིག་དང་མཐུན་རོགས་ཞེ་བྱེད་བལྟ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་མེད་ན། ཆོན་
རིག་དང་མཐུན་ན་ཁེ་བཟང་ཡར་ལྷག་ཅི་ཡོད། མ་མཐུན་ན་གྲོང་ཅི་རག་གི་རེད། ཆོན་རིག་པ་ཁོ་
རང་ཆོས་ཚུར་ནང་ཆོས་དང་མཐུན་རོགས་ཞེ་བྱེད་བལྟ་ཡི་འདུག་ན། དེ་ནས་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱོ་

ནས་གདུལ་བྱ་རུ་རྗེས་སུ་སྐྱོད་དགོས་ཀྱི་རེད། སྤྱིར་ད་ལྟ་བོར་དུ་ཁུས་པ་ནང་བཞེན་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ཤེས་གང་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རེད། ལག་ཆ་གང་འབྲེལ་ཡིན་ན་ལེན་དགོས་ཀྱི་རེད་དེ། དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་བོད་པ་གཅིག་པུ་མ་རེད། དེང་སང་ནང་པ་སྤྱི་ཡིས་ནང་ཆོས་འདི་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་གྱི་ཡོད་ཅེས་པར་བསྟན་ནས་བཤད་བསྟེན་གྱི་འདུག ངས་ནི་སྐབས་སྐབས་ལ་གོ་སྐྱབས་དེ་ང་རང་ཚོ་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སློབས་པ་ཆུང་འགྲོ་ཡི་ཡོད་ས་མ་རེད་དམ་བསམ་ཡོང་གི་འདུག

སྤྱི་བཏང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་རུབ་ཕྱོགས་པ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད། རུབ་ཕྱོགས་པ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་ན་འགྲིག་གི་འདུག མདོར་ན་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་རུབ་ཕྱོགས་པ་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ཤར་གླིང་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་པར་རུབ་ཕྱོགས་པའི་ཐུགས་དམ་སྐྱོང་ཞེ་བྱུང་བལྟ་ཡི་ཡོད་རེད། བསམ་མཐོ་གཏོང་སྐྱབས་། འགྲོ་སྐྱབས་དཔེར་ན་མགོ་འོ་སྐྱ་འཛིག་སྐྱབས་ཡན་རུབ་ཕྱོགས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྒྱ་མི་དེ་ཆོས་སྟོན་མ་སྐྱ་རིང་པོ་བསྐྱས་ནས་བཞག་གི་ཡོད་རེད། ད་ནི་ཆང་མས་རུབ་ཕྱོགས་པའི་སྐྱ་འཛིག་སྐྱབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྒྱ་མི་དེ་ཆོས་སྟོན་མ་གོས་རིང་པོ་དེ་འབྲེལ་གོན་ནས་འགྲོ་སྐྱལ་ཡོད་རེད་དེ། དེང་སང་ཅ་བ་ནས་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཅམ་མ་ཆད་ད་དུང་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་ལ་སྐྱ་རིང་པོ་བཞག་ཅིང་སྟོན་མའི་གོས་ཀྱི་ན་ཉོང་གོང་གི་དདུལ་ཁང་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་འུ་ནང་དུ་ལས་ཀའང་རག་གི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཅམ་གྱིས་རུབ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་མཐོ་གཏོང་སྐྱབས་ལ་ཅི་བཀྱར་ཁྱེད་ལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་རེད། དེ་འབྲེལ་ཉ་ཅང་མང་པོ་རེད། དཔེར་ན་ཁང་པ་བཟོ་སྐྱབས་ཡན་ཆོད་ལ། ཉལ་སའི་ཁང་པ་གསང་སྟོན་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་རུབ་ཕྱོགས་ནས་དར་ཡོང་བ་རེད། ང་ཚོ་ལ་སྟོན་མ་སྐྱག་པ་གཏང་ས་ཉལ་སའི་ཁང་པ་དང་མཉམ་དུ་མེད། སྐྱག་པ་གཏོང་དུ་ཕྱི་ལོགས་སུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དངོས་གནས་བྱས་ན་སྐྱག་པ་གཏང་ས་དེ་ག་ཆད་ཡིན་ནའང་ཐག་མ་ཉི་ན་འཕྲོད་བསྟེན་ལའང་ཡག་གི་ཡོད་རེད།

ང་ཚོ་ཤར་སླིང་གི་བསམ་མཐོ་གཏོང་སྐྱབས་དེ་དངོས་གནས་བྱས་ན་ལོ་རྒྱུས་རྙིང་པ་
 རེད། ཉང་པ་འདྲ་ཡིན་ན་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་སྡོན་ནས་བྱུང་པ་རེད། དེའི་སྡོན་ནས་ཉིན་རྒྱ་
 སྐྱེབས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། རྒྱ་ནག་འདྲ་ཡིན་ནའང་ཉ་ཅང་གི་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་དང་ཤུགས་ཆེན་པོ་
 ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་བྱབ་སྤྱོད་པ་ལ་པར་ཉ་ཅང་གིས་བསྐྱབ་པའི་ཤུགས་སྒྲིལ་ཞིག་དང་
 གོམས་གཤིས་ཤིག་ང་ཚོ་ལ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ཁག་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད། གནམ་གྱ་ཟེར་བ་
 དེ་ཚོ་འཕྱར་ནས་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད། གྲུ་གཟིངས་ཆེན་པོ་དེ་ཚོ་རྒྱ་མཚོ་ནང་དུ་མར་བྱབ་གྱི་ཡོད་
 མ་རེད། ཐ་ན་ཆོག་ཇ་བཟོ་བྱེད་གྱི་འཕྱུལ་ཆས་ཡན་ཁོང་ཚོས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་དུས་ཁོང་ཚོའི་
 ཆུ་རིག་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོར་གྱུར། ང་རང་ཚོའི་ཡིད་མ་འཕྲོག་རང་འཕྲོག་རང་རེད་ལ། མགོ་མ་
 བཏགས་རང་བཏགས་འདྲ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེས་ན་ང་ཚོས་ནང་ཚོས་དེ་ཆུ་རིག་
 དང་མཐུན་གྱི་ཡོད་ཅེས་པར་བསྐྱབ་དུས་བསྐྱབ་སྐྱབས་དེའི་སྐྱོར་ལ་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་
 ཡོད་མིན་འགོ་བཙུག་གྱི་འདུག ང་རང་ཚོས་ག་ཆ་དེ་ལ་སྒྲིབས་པ་ཞན་པོ་བྱེད་ནས་པར་བསྐྱབ་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཡིན་ན། ངས་བསམ་ན་ནི་ཁོ་རང་ཚོས་ཚུར་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག

ཡང་གཞན་མ་ཞིག་ལ། ཆུ་རིག་པས་ཐག་རྩ་བ་ནས་གཅོད་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ཐམས་ཅད་
 ལ་ད་ལྟ་འདི་འདྲ་ཞིག་རྙིང་ཉིགས་བྱུང་ཡོད་རེད་དེ་ད་དུང་ཡིན་ནའང་བརྟག་དབྱེད་གཏོང་དགོས་
 ཀྱི་ཡོད་རེད་བསམ་པ་ཞིག་སྤྱི་འཐུན་ནས་ཡོད་རེད། འདི་ཤྱོགས་གཅིག་ནས་ཡག་པོ་རེད་ལ་
 ང་དག་འགོས་ཟེར་ན་འདྲ། ཆུ་རིག་ལ་དག་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་དེ་ཁོང་ཚོས་ཐག་གཅོད་
 ཀྱི་མེད་པ་དེ་ཡིན། ཉང་པ་འདྲ་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་བཀའ་ཉིགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཐག་བཅད་ཆར་བ་མ་
 རེད་དམ། ཐག་བཅད་ཆར་བ་དེ་སྐྱུར་བཅོས་གཏོང་རྒྱ་དང་། ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་ཅི་གང་མེད་པ་
 རེད། དེས་ན་ཁོང་ཚོས་ཚུར་བསྐྱབ་པ་ལས་ང་ཚོས་པར་བསྐྱབ་ཡོང་རྒྱ་ཟེར་ཅི་གང་མེད་རེད། ཡིན་
 ནའང་ཁོང་ཚོའི་ས་ནས་སྒྲོབ་སྒྲོབ་བྱས་ན་འགྲིག་གི་རེད། གདུལ་བྱ་སྐྱོང་བའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ཤེས་
 དེ་ཚོ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།

དེང་སང་ཆོས་ལུགས་དང་མ་འདྲེས་པའམ་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྲིས་རྩལ་ཟེར་བ་དང་། འགྲོ་
 བ་མི་ཡི་རིན་ཐང་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་གལ་ཆེན་པོར་བརྟེན་ཡོད་དུས། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་ལུ་མ་ལྷུ་ཡི་
 (Mumbai)ལ་ལྷོ་ཕན་ཀ་(Goenka)ཟེར་བ་ལྷག་མཐོང་སྒྲོར་བཤད་མཁན་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། སྟོན་
 མ་ཟེ་ཕན་ལ་ལྷོ་ཕན་ཀས་ལྷག་མཐོང་བཤད་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་རྩྭ་གྲ་བྱུང་མཚར་པོ་ཞིག་
 བྱུང་ཡོད་རེད། ཐེངས་ཤིག་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོམ་ཁྲིད་དེ་ལྷ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་ལ་བཤད་དགོས་
 ཟུག་ཡོད་འདུག ཁོས་སྟོན་པའི་སྐུ་འདྲ་ཐམས་ཅད་ལ་རས་ཀྱིས་འགོ་བས་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལ་བ་
 པ་རེད། ཁོང་གིས་ག་རེ་ཟེར་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཅེ་ན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ག་ཆད་
 ཡིན་ནའང་མེད་པར་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་མ་ཟད་ང་རང་ཆོའི་སྒྲོམ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ནང་
 སེམས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱམས་བརྟེ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་ག་ཆད་ཡིན་ན་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་
 གསུངས་པ་རེད་ཟེར་བ་འདྲ་དང་། ནང་པའི་ཆོས་ནས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་
 དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཡིན་པའི་སྒྲོར་དེ་ཉུང་དུ་གཏོང་གི་འདུག ནང་ཆོས་ནས་གསུངས་
 པའི་བྱམས་པ་དང་། སྒྲིང་རྗེ་ཟེར་བ་དེ་ཆོས་སེམས་མར་འདུལ་ཀྱི་ཡོད་རེད། ལྷོགས་གཅིག་ནས་
 བསམ་མཐོ་གཏང་ན་སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐོགས་སོང་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་རེད། ནང་པའི་མིང་དགོས་
 པ་མི་འདུག ཡིན་ནའང་ང་ཆོས་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན་མཐའ་མ་དེ་ལ་མགོ་མཐུག་ཅི་ཡིན་ཏེ་མི་
 གོ་བ་དེང་སང་གི་ཡོ་གའམ་ལུས་སྦྱོང་ནང་བཞུགས་སྤྱོད་པ་རེད།

ཡོ་ག་དེ་དངོས་གནས་བྱས་ན་པ་ཏར་རྩྭ་ལིའི་ཡོ་ག་སྟུ་ཏ་(patanjali yoga sutra)ནས་
 ཡོང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་ཡོ་ག་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་ན་གཅིག་དར་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ། སྒྲོས་པ་
 མང་པོ་སྒྲོས་ནས་དཔེར་ན་སེམས་ལྷ་བྱ་ལུང་པ་དེ་ཆོ་ལའང་ཆ་སྒྲོག་བཏང་ནས་ཡོ་ག་ཅི་
 དགོས་པ་བཟོས་ཡོད་རེད། ད་འདི་དག་ལ་ལུགས་གཏུག་ས་གང་དང་ཡོད་རེད་ཅེས་ཁྱུངས་ལུང་
 དྲིས་དུས་མང་ཆེ་བས་ཏེ་གོ་གི་མ་རེད། ཡོ་ག་ཞིག་ནི་ཡིན་བསྐྱད་པ་ཞིག་དེ་འདྲ་ཆགས་བསྐྱད་
 ཡོད་རེད། ཁོང་ཆོས་ཡོ་ག་སྦྱོང་བ་དེ་སོ་སོའི་གཟུགས་སོའི་ཆེད་དུ་རེད། གཟུགས་སོ་མཉེན་སོ་

དང་། མཛེས་མོ་དང་ཡག་པོ་བཟོ་བ་ལ་ནི་ཆང་མ་དགའ་ཡི་ཡོད་རེད། དེ་ལྟར་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་
ཆོས་བཤད་སྤངས་ལ་གཟབ་གཟབ་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མིན་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་སྐབས་སྐབས་
ལ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཚོ་སྤྱད་དགོས་པའི་དུས་ཡོང་གི་རྒྱ་རེད། དེ་
དུས་གནས་ཚུལ་ལོག་ཀ་རེད། དེ་མ་ཡིན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱེད། ལུགས་གཏུག་ས་ཅ་བ་ནས་མེད་པར་བཟོ་ཞིང་། ལུགས་
ཕྱོགས་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་དམ་སྒྲོང་བའི་ཆེད་དུ་ཁོང་ཚོ་ལ་པར་མགོ་བཏགས་ནས་དེ་འདྲ་བྱས་ན་
འགྲིག་གི་མ་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག་འདི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེ་ནི་གཞན་ཡང་ལེགས་བཅོས་ཟེར་ན་འདྲ་སྒྱུར་བཅོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་
དགོས་ཀྱི་འདུག་དེ་འདྲི་རིམ་སྐད་དུ་རིས་པོ་མ་(reform)ཟེར། ཆོས་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྒྱུར་
བཅོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཆོས་ལུགས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཡེ་ཤུ་དང་ཁ་ཆེ་དེ་ཚོས་དུས་ཆོད་དང་
བསྟན་ནས་སྒྱུར་བཅོས་གཏོང་གི་ཡོད་རེད། གོ་བ་ལེན་སྤངས་དེ་ལ་ང་ཚོ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ལ་སྒྱུར་བཅོས་ཅ་བ་ནས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མེད་རེད། སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་དགོས་ནའང་ཅི་འདྲ་
ཞིག་བྱེད་ཅིས་ཡིན། བདེན་པ་བཞི་ལ་སྒྱུར་བཅོས་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་རེད། ལྟ་བ་བཀའ་རྟགས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལ་ཅི་འདྲ་བྱེད་ནས་སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་དགོས། སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་ཅ་
ནས་ཡོད་མ་རེད་ལ་སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་སྐབས་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་
ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་མ་
རེད་དམ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དེ་ཚོ་ལ་ཏོག་ཙམ་ཏོག་ཙམ་
འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་རེད་ལ། འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ཀྱང་དགོས་རེད། དེང་སང་ཆོན་རིག་གི་
ལུགས་རྒྱུན་གྱིས་ལྟ་བ་ཁོ་རང་ལ་ཏོག་ཙམ་ཏོག་ཙམ་སྒྱུར་བཅོས་གཏོང་ཡོང་གི་འདུག་བྱེད་ཀྱི་
འདུག་དཔེར་ན་ཕྱིན་དུས་འཛམ་གླིང་ལེབ་ལེབ་གསུངས་པ་དེ་པལ་ཆེར་ནོར་བསྐྱད་པ་རེད་ཟེར་
བ་ལྟ་བུ་རེད།

སྤྱིར་འཇམ་གླིང་ལེབ་ལེབ་རེད་གསུངས་པ་དེ་ཆོ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་དོན་གྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་ལས་
 དེས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལས་གྱི་ཡོད་མ་རེད། དཔེར་ན་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆའི་
 ཤེས་བྱ་མཛོད་ནང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། གདུལ་བྱའི་ཞིང་ཁམས་གྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་དུས་གདུལ་ཞིང་
 དེ་ལེབ་ལེབ་རྒྱང་པ་ཡིན་གསུངས་མི་འདུག གདུལ་ཞིང་ལ་དབྱིབས་འབྲ་མི་འབྲ་དཔེར་ན་གྱི་
 བཞི་དང་གོར་གོར། དེ་མ་ཟད་རྩལ་གཅིག་གི་ཐོག་ལའང་རྩལ་སྟེད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཡོད་པའི་རྣམ་
 བཞག་སོགས་མང་པོ་ཞིག་དང་། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་མཛོད་ནང་དུ། “རྒྱལ་བ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་དེས་དོན་དམ་པར་སྟོད་བརྟུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་མ་གཟིགས་པས་
 རྟོགས་གཅིག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུགས་སྟོལ་འདིའོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་
 ཏེ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་དམན་
 མཆོག་གི་བྱུང་པར་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་གྱི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་
 ལ་”ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་རེད།

ཨེབ་ར་ཏའི་ཆོས་ལུགས་(Abrahamic Religion)ནང་དུ། སྤྱིར་བཙུག་མང་པོ་གཏོང་
 དགོས་གྱི་འདུག་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། ཡང་ཨོ་ས་མ་ལྷན་ལྷ་ཁྲོན་ཁོང་ཆོའི་གས་དེས་ཆོས་ལུགས་
 ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་གི་མིན་ཟེར་མཁན་གྱི་གས་རེད། ཁོང་ཆོ་ལ་དཀའ་ངལ་ཅི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན་དོན་
 དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་ཅ་ནས་མེད་པ་རེད། དེས་ན་བྱང་དོན་དང་དེས་དོན་གྱི་དབྱེ་
 བ་དེ་ཆོ་ཁོང་ཆོ་ལ་ཡོད་མ་རེད། ངས་ལྷ་རྒྱ་གཙོ་བོ་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན་ང་རང་ཆོའི་སྒྲ་མ་རྣམས་
 གྱིས་ཕྱག་ལས་གནང་སྟངས་འགྲིག་མི་འགྲིག་རེད་ཡོང་དུས། དོན་དམ་པ་དེས་དོན་དངོས་གནས་
 སྤྱིར་བཙུག་གཏོང་མི་ཐུབ་པའི་གས་དེ་ཆོ་སྤྱིར་བཙུག་གཏོང་གཤམ་བྱེད་ཅིང་། སྤྱིར་བཙུག་གཏོང་
 བའང་འགྲིག་པའི་ལས་ཀ་དེ་ཆོ་ལ་ནི་སྤྱིར་བཙུག་གཏན་ནས་མི་བྱེད་དེ་ལུགས་སྟོལ་རྟིང་པ་དེ་ཆོ་
 དམ་ཐིག་ཐིག་བརྒྱུད་བསྟན་གྱི་འདུག

དེ་བ་ལྟ་བུ། དེང་སང་བོད་རིགས་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་པའི་ལམ་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། བོད་པའི་གྲ་བ་
རྣམས་ཚན་རིག་ལའང་དོ་སྣང་ཡོད་རེད། གནས་སྐབས་འདིས་ནང་ཆོས་ལ་ཕན་ཐོགས་ག་ཚད་
ཡོང་གི་རེད་དགོངས་ཀྱི་འདུག་ལགས།

བཀའ་ལན། ཚན་རིག་སློབ་སྦྱང་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཆོ་དཔེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཡིན་དང་
ཡིན། སྤྱིར་བཏང་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ངས་གོང་
དུ་ཁྱས་ཡོད་པའི་ཀྱི་འདུག་ཚན་རིག་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་དུས་ཡིན་ནའང་ཚན་རིག་ལ་པར་བསྐྱབ་
པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པ། ཚན་རིག་རྒྱས་ལོན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱང་དགོས་རེད། ཁོང་ཆོས་ག་རེ་ལ་བ་
ཀྱི་འདུག་ལྟ་བུར། ངས་བསམ་ན་ཚན་རིག་དེ་ལས་ཀྱང་གནད་འགག་ཆེ་བ་སྦྱང་དགོས་ས་ཞིག་
མཐོང་གི་འདུག། ང་ཆོས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་འདི་བྱི་ལོགས་ཀྱི་མི་ཆོ་ལ་བཤད་དགོས་
ཀྱི་འདུག་ལ། བཤད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ཀྱི་ཡོད་རེད། དཔེར་ན་དབྱིན་རིའི་མི་འབྲེལ་བཤད་ན། དབྱིན་
རིའི་སྐད་ཡིག་གི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡོད་རེད། ཐ་སྙད་རེ་རེ་ལའང་རྒྱབ་སྐྱོངས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོའི་
གོམས་གཤེས་ཡོད་ས་རེད། གོམས་གཤེས་དེ་ཆོ་ཐམས་ཅད་དབྱིན་རིའི་ཁོང་ཆོའི་སྙན་ཅུ་སྦྱང་
དེབ་ནང་ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཀྱི་རེད། གཞན་ལ་ཆོས་བཤད་མཁན་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ཐ་སྙད་
ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོངས་དེ་ཆོ་སྙན་ཅུ་སྦྱང་དེབ་ཐོག་ལ་སློབ་སྦྱང་གནང་སྟེ་ཤེས་པར་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཆོན་རིག་
སྦྱང་པ་ལས་ཀྱང་གནད་འགག་ཆེ་བ་ཡིན་མིན་འགྲོ་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཅི་རེད་ཟེར་ན་ཐ་སྙད་གཅིག་པ་ཡིན་ནའང་དེའི་གོ་དོན་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་
བསམ་མཐོ་གཏོང་སྐབས་ཅུ་ནས་འབྲེལ་པ་རེད། དཔེར་ན་འགྲོད་པ་ཟེར་བ་འབྲེལ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཟེར་བ་
དང་། སློབས་པ་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེ་ཆོ་ལ་མཆོན་ན། ང་ཆོས་གཟུངས་དང་སློབས་པ་ཟེར་དུས་དཔེ་
མི་སྤྱི་པའི་ཅུ་ཆེན་པོ་བཅི་རེད། ཡིན་ནའང་དབྱིན་རིའི་ཁོང་ཆོས་ང་ཆོས་གོ་བ་ནང་བཞིན་གོ་ཡིན་
ན་མིན་ན། དེ་འབྲེལ་གོ་རྟགས་བྱེད་ཀྱི་ཨེ་ཡོད་ན། ཁོང་ཆོས་འགྲོད་པ་ཟེར་བ་དེ་དཔེ་སྤྱུག་པོ་སྤྱིན་
ཆེན་དུ་བཅི་རེད། ང་ཆོས་འགྲོད་པ་མེད་ན་བཤགས་པས་མི་འདག་ཟེར་ཡར་དགའ་རབ་ལ་སླེབས་

བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ཡང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཟེར་བ་དེ་ཁོང་ཚོས་སྤྱག་པོ་ཡིན་སྒྲུང་ཤར་བསྐྱད་ཀྱི་
 རེད། ངོ་ཚ་བ་དེ་ལ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ལ་ཤེས་(shame)ཟེར། ངོ་ཚ་ཡོད་པ་དེ་གོམ་གཤེས་སྤྱག་པོ་
 རུ་བལྟས་ནས་ག་ཆ་དེ་ཡིན་ནའང་དེ་མེད་དགོས་སྒྲུང་འབྲུག་ཤར་འབྲུག་གི་ཡོད་རེད། ཡང་ང་ཚོས་
 ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཟེར་དུས་ལེགས་ཆ་རུ་བཅིས་ནས་ཡག་པོའི་གྲས་ལ་སླེབས་བསྐྱད་ཡོད་མ་
 རེད་དམ། དེས་ན་ཐ་སྙད་རིག་པ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད་འབྲུག་འདི་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གཞན་
 ཡང་། ཡུལ་ལུང་གཞན་ལ་ཚོས་སླེལ་དུས་ལུང་བ་དེའི་པ་རོལ་པོའི་གོམས་གཤེས་དང་། ཁམས་
 དང་། མོས་བ་དེ་ཚོ་ཉ་གོ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། ཡང་ན་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་
 མངོན་ཤེས་ཡོད་དགོས་རེད། ཡང་ན་སྟོབས་བརྩུ་མངའ་དགོས་ཀྱི་རེད་དེ། ང་ཚོ་ལ་ནི་དེ་དག་ནི་
 མེད། དེ་ནས་སྟོབ་སྟོབ་བཟོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ལས་ལམ་ཁ་གཞན་མེད་པ་རེད།

དེ་སྤྱིང་དུས་སྐབས་ལའང་དཔེར་ན་དབྱིན་ཇི་དང་འཇར་མན་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་བསམ་མཛོ་
 གཏོང་སྟངས་སོ་སོར་ཡོད་ས་རེད། དུ་རོབ་ཀྱི་བསམ་མཛོ་གཏོང་སྟངས་དང་ཨ་མེ་རི་ཀའི་བསམ་
 མཛོ་གཏོང་སྟངས་གཉིས་མི་འདྲ་བ་རེད། ང་ཚོས་རྒྱ་མིའི་བསམ་མཛོ་གཏོང་སྟངས་ལ་རྒྱས་ཡོད་
 སྟང་འདྲ་ཤར་འདུག་སྟེ། རྒྱ་མིའི་བསམ་མཛོ་གཏོང་སྟངས་དངོས་གནས་དེ་ཚོ་ལ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱབ་
 སྤྱིངས་རིང་པོ་དང་ཆེན་པོ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་རིག་གཞུང་དེ་རྙིང་བ་དཔེ་འདྲ་རེད། ཁོང་ཚོའི་རིག་
 གཞུང་རྙིང་བ་ཉལོ་དང་། ཁུང་ཅི་དེ་ཚོའི་གཞུང་ཕྱགས་ནང་དུ་ངོ་ཚ་ཤེས་བ་ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་
 ག་ཆད་ཡོད་ཡིན་ན་མེད་ཡིན་ན་སྟ་བུ་དེ་ཚོ་བལྟས་ནས་སྤྱིང་རྒྱ་དེ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་གལ་ཆེན་པོ་
 རེད་འདུག།

དེ་ནས་ཚོང་དོན་རིག་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་དེ་ཚོ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་བསྟན་འདུག།
 དེ་དག་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཟེར་དུས་ཚོར་རྒྱག་པའི་ཆེད་དུ་ཟེར་གྱི་མེད། ཚོང་དོན་རིག་པ་
 ལས་གང་ཞིག་ཏུ་གོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་ན་དེ་ཉིད་ཇི་ཉི་སྐད་ཐོག་ལ་ཟྱི་རན་ཏེ་(Brand)ཟེར་བ་
 ཞིག་ཡོད་རེད། ཐོད་སྐད་ལ་ཚོར་རྟགས་སུ། ལས་རྟགས་ཟེར་གྱི་རེད། དཔེར་ན་གོ་གོ་ལ་

(Coca Cola)ཟེར་རྒྱུ་མོལ་བརྟུང་བའི་ལས་ཀྱིས་ཞིག་ཡོད་རེད། ལས་ཀྱིས་ཟེར་ན་འདྲ། ཆོང་
 ཀྱིས་ཟེར་ན་འདྲ། མིང་དེའི་བསམ་མཚོན་གཏོང་སྟངས་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་གལ་ཆེན་པོ་དཔེ་འདྲ་
 ཞིག་ཡིན་ས་རེད། ད་ལྟ་ང་ཆོ་ནང་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཟེར་ན་འདྲ། ནང་ཆོས་ཀྱི་མིང་དེ་འཆོ་
 མེད་ཞི་བའི་ལས་ལྷན་ཟེར་བ་འདྲ་ཞིག་རེད་བསྟན་ཡོད་རེད། དེའི་བསྟན་བ་སྟེལ་དུས་འཆོ་
 མེད་ཞི་བའི་ལས་ལྷན་དེ་ཡག་པོ་མ་རེད་སྟེ་གང་གིས་ཟེར་གྱི་མ་རེད། ཡིན་ནའང་དང་དུ་ཡིན་
 ཞིང་ངེས་པར་ཅན་དུ་བཟོ་དགོས་རེད་ཅེས་ལྷན་རྒྱུ་མཁན་ཡོང་གི་མི་འདུག འཆོ་མེད་ཞི་
 བའི་ལས་ལྷན་དངོས་གནས་ཏེ་ལས་ཏོན་འཁོར་བ་ཉམས་སྟེ་ཡིན་མཁན་དེ་གཅེར་བྱ་བ་རྣམས་
 རེད། དེ་ནས་ང་ཆོ་ནང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་དེང་སང་ལོ་རེ་བཞིན་ཆོས་ལྷན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
 ནས་གཅེར་བྱ་བ་དང་ནང་ཆོས་གཉིས་མར་ཉམས་འགྲོ་བའི་གས་ལ་སྟེབས་ཡོད་རེད། ནང་ཆོས་
 སྟེལ་དུས་ལས་ཀྱིས་ཀྱི་རིག་པ་ཟེར་ནའང་འདྲ། མིང་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་འདྲ། དཔེར་ན་ཉི་
 ཆར་སྒྲོམ་རྒྱུ་པའམ། ནན་པ་ཉིར་བཞག་གི་ཆོང་ཀྱིས་སམ་ལས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྐྱད་གསལ་ཏོག་
 ཅམ་སོང་ཡོད་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྱི་ཆོག་གས་གསར་བའི་ནང་དུ་སེམས་ཆ་གོ་ཆོ་གོ་འགྱུར་བའི་
 སེམས་ཀྱི་ན་ཆ་ཅན་མང་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན། སྒྲོམ་རྒྱུ་པ་དེས་སེམས་ལ་ཏོག་ཅམ་པན་གྱི་རེད་
 ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད། མཆོན་ཀྱིས་རིག་པ་ཟེར་ནའང་འདྲ། ཆོང་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་གི་རིག་པ་
 དེ་ང་ཆོས་ཏེ་གོ་བ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག ངས་བསམ་ན་འདི་ནི་ཆོན་རིག་ལས་ཀྱང་གནད་འགག་
 མ་ཆེན་འདྲ་ཆུང་ས་མ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

དཔེར་ན་ཨ་སྤྱི་རི་ཀའི་མི་ནག་པོ་དེ་ཆོའི་ལུང་བ་དང་། ཨ་རབ་ཀྱི་ལུང་བ་དེ་ཆོ་ལ་ནང་བ་
 སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་དོན་གཉིར་བྱེད་མཁན་ཞིག་པལ་ཆེར་ཡོད་མ་རེད། ཟླ་གས་གཅིག་ནས་
 སྐལ་ལྷན་མོས་པ་ཡོད་མཁན་དེ་ཆོ་ཆུར་ཡོང་ན་མ་གཏོགས་ང་རང་ཆོ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་དེ་
 བར་འགྲོ་ནས་བསྟན་བ་སྟེལ་བའི་བསམ་མཚོན་ཡང་མེད་རེད། དེ་ལྟར་བར་འགྲོ་སྟེལ་མེད་པ་དེ་
 ཡག་པོ་ཡིན་ནམ་སྟེ་པོ་ཡིན་བསམ་མཚོན་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་རེད་འདུག ཟླ་གས་གཅིག་ནས་

བཤད་ན་དངོས་གནས་པར་འགྲོ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་ལ་ཡེ་ཤུའི་སྤངས་ཀྱི་བྱེད་ནས་དུང་
ཆང་རེ་རེ་བཞིན་སྒོ་བརྒྱངས་ནས། དེ་བའདྲ་ཞིག་འཁུར་ནས་འགྲོ་དགོས་རེད་ཟེར་གྱི་མེད། དེ་ལྟར་
བྱས་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཡང་ཁ་ཆེས་བྱེད་པ་ནང་བཞིན་བཅན་པོ་དབང་ཡོད་ཀྱང་བྱེད་
རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཆོ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ལ་འདི་དང་འདི་འདྲ་ཞིག་
ཡོད་རེད་ཟེར། བྱེད་རང་ཆོ་ལ་ཡིན་ནའང་གདམ་ཀ་འདི་ལྟར་ཡོད་རེད་ཅེས་ལབ་ཅིང་པར་འགྲོ་
སྒོ་ལ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོང་ན་ཅི་ཤེས།

དེས་ན་ཆོང་དོན་གྱི་རིག་པ་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསར་འགྱུར་བརྒྱད་ལམ་གྱི་
རིག་པ་དེའང་ཉ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེར་སང་པ་རྒྱ་ནང་ལ་ག་ཆད་བལྟ་སྟོག་བྱེད་གྱི་ཡོད་
རེད། གསར་འགྱུར་བརྒྱད་ལམ་གྱི་རིག་པ་དེ་ཆོ་བཅུད་སྟོང་བཏང་ནས་བྱམས་དང་སྟོང་རྩེ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་ག་ཆད་ཅིག་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་བལྟ་རྒྱུ་དང་། གཅིག་བྱས་ན་སྐད་ཆ་འདི་རྒྱ་
ཆེན་པོ་རེད། ང་ཆོས་དེ་ལྟར་ལས་རྒྱ་མེད་ཡིན་ནའང་ཅི་ཤེས། ཡིན་ནའང་ངས་ནམ་རྒྱུན་བསམ་
མཁོ་འདོན་འདུག་དུས། ད་ལྟ་ཆོན་རིག་ལ་དབྱིངས་འདྲ་ཞིག་ཞུགས་བསྐྱད་གྱི་ཡོད་པའི་སྐབས་
ལ། འདི་དག་གི་གས་དེ་ལ་དོ་སྣང་མི་བྱེད་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་བཞག་རྒྱུ་ཡོད་ས་མ་རེད་
བསམ་གྱི་འདུག

དེ་བ་དུག་པ། སྦྱིར་ཤེས་ཡོན་ཅན་ནམས་དང་། བྱེད་པར་བོད་ནང་ལོགས་ནས་ཀྱང་ལུགས་
སྒོ་ལ་གྱི་དད་པ་བྱེད་པ་ལ་མཐོང་རྒྱུ་དང་བྱེད་གསོད་བྱེད་གྱི་འདུག འདིའི་སྐོར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
གཟིགས་རྒྱུ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད།

བཀའ་ལན། སྒོ་ལ་རྒྱུན་ལྟར་དད་པ་བྱེད་པ་ལ་སྤོངས་དད་རེད་ཟེར་ཞིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་

མཐོང་ཆུང་དང་བྱུང་གསོད་བྱེད་བཞག་སྐྱེ་རེད་མི་འདུག ལུགས་སྒྲིལ་གྱི་དད་པ་ཟེར་ན་འདྲ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྐྱེ་མཚན་ནི་ཅི་མ་ཤེས་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་དགའ་མོས་བྱེད། ཡིད་ཆེས་བྱེད་
པའི་ལུགས་སྒྲིལ་ཞིག་ཡོད་རེད། འདི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་བསྐྱད་འདུག མང་ཆོགས་ལ་
གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དེ་ཆོ་ལྷ་བའི་དུས་ཆོད་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད། མི་སྐྱེ་དེ་ཆོ་ལ་དུས་ཆོད་ག་
ན་ག་ན། གྲུ་པ་ཆོ་དང་། ལྷ་མ་ཆོ་ལའང་དུས་ཆོད་མེད་རེད། དེས་ན་མང་ཆོགས་ལ་གཞུང་ཆེན་
བཀའ་པོད་དེ་ཆོ་སྦྱར་བའི་དུས་ཆོད་ཀྱང་ཡོད་མ་རེད། སྦྱར་བའི་དུས་ཆོད་ཡོད་ཅིང་སྦྱར་ཡང་ཁོང་
ཆོ་ལ་ཁ་ལག་སྦྱོད་མཁན་ཡོད་མ་རེད། གཞུང་ཆེན་དེ་ཆོ་སྦྱར་ཡང་དེ་ལ་རྟེན་ནས་ཁོང་ཆོས་ལས་
ཀ་རག་གི་མ་རེད། ཁོང་ཆོ་ལ་བཤད་མ་དགོས་པ་དེང་སང་མཁན་པོ་ཆོ་ལའང་ལས་ཀ་མི་རག་
ནས་འགོ་བསྐྱད་གྱི་འདུག

དཔེར་ན་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་དེ་ཆོ་ནས་སྒྲིལ་རྒྱུ་ལ་འགོ་སྒྲིལ་ཞིག་
དང་། འོད་དཔག་མེད་གྱི་ཞིང་བཀོད་སྤྱོད་བའི་སྤེལ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ལྟར་ལུགས་སྒྲིལ་
གྱི་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ཏ་ཅང་གི་གལ་གནད་ཆེན་པོ་རེད་འདུག ང་ཆོས་ཁོང་ཆོ་ལ་
མཐོང་ཆུང་དང་བྱུང་གསོད་མེད་པའི་ཐོག་ལ་ག་ཆད་ཡིན་ནའང་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་བྱ་སྐྱེ་
གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་བསྐྱད་འདུག སྦྱིར་བཏང་དོན་དམ་པ་དེ་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
གསུངས་ཡོད་རེད་ངས་དེ་འདྲའི་སྐད་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡང་མིན། ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གི་
གནས་སྐྱབས་ལ་བསམ་མཐོ་བཏང་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཡེ་ཤུ་དང་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཆོ་བྱེད་
རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་ཆོ་མང་ཆེ་བ་དེ་མཁས་པ་རྩ་བ་ནས་རེད་ཡོད་མ་རེད། ཡེ་ཤུའི་
མཁས་པ་དང་། ཁ་ཆེའི་མཁས་པ་དཔེ་ཉུང་ཉུང་། རེ་རེ་ཅམ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་པལ་ཆེར་མེད་
རེད། ཁོང་ཆོས་ལུགས་མང་ཆེ་བ་དེ་ལུགས་སྒྲིལ་གྱི་དད་པ་དེ་ཡོང་ཨེ་ཐུབ་བལྟ་བའི་ཐོག་ལ་རྒྱག་
གི་ཡོད་རེད། མོངས་དད་ཟེར་ནའང་འདྲ་མདོར་ན་སྐྱེ་གྱི་དད་པ་འདི་ལུགས་ཆེན་པོ་རེད་
འདུག དཔེར་ན་དེ་སྒྲོན་བར་དུ་ང་ཆོ་ལ་སྒྲོར་མོ་སྒྲོད་མཁན་པལ་ཆེར་ཡང་སྐྱེ་གྱི་དད་པ་ཅན་

ཁོང་ཚོ་རེད། ང་ཚོ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་དགོན་པ་རྒྱག་མཁན་ཡང་ཁོང་ཚོ་རེད། སློབ་གྲྭ་རྒྱག་
 མཁན་ཡང་ཁོང་ཚོ་རེད། འཇུག་ས་སྐྱོན་སོགས་མདོར་ན་ཡར་ལུགས་རྒྱག་མཁན་དེ་ཚོ་ངས་དད་
 ཅན་ཁོང་ཚོ་རེད་བསྐད་ཡོད་རེད། སློལ་རྒྱན་གྱི་དད་པ་དེའི་མཐུན་འགྱུར་འོག་དགོན་པ་མང་པོ་
 བརྒྱབ་ཡོད་རེད། དེས་ཐོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ལའང་པན་བསྐད་ཡོད་རྒྱུ་རེད། འདི་ལྟ་བུའི་སློལ་
 རྒྱན་གྱི་དད་པ་བྱེད་སློལ་དེ་ཡག་པོ་ཡང་རེད་བསྐད་ཡོད་རེད། བཀའ་གྲུང་ཐུབ་མ་རེད་ལ་སྤྱི་
 མཐུད་ནས་འགོ་བསྐད་དགོས་རེད། ཚོངས་དད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སླེ་ལ་འདོགས་རྒྱུ་འབྲེལ་བའི་
 ཡི་འདུག་དེ་ཡང་སྤྱི་མཐུད་དགོས་རེད། དཔེ་ཡག་པོ་རེད། ད་དུང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱན་གྱི་
 དད་པ་ཡོང་བའི་ཐབས་སྤྱི་རིགས་མང་པོ་སློབ་དགོས་ས་རེད་པུ་གྱི་འདུག་སློལ་རྒྱན་གྱི་དད་པ་ཟེར་
 བའང་འབྲེལ་ཚོངས་དད་ཡོད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་སློང་བའི་ཆེད་དུ་དང་། ཁོང་ཚོའི་དད་པ་དེ་
 ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་དང་། དེ་འབྲེལ་དད་པ་ཅན་མང་དུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་རིགས་མང་པོ་
 སློབ་དགོས་ས་རེད་པུ་གྱི་འདུག་ཁོང་ཚོ་ལ་ལམ་སང་ཚོངས་དད་དེ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། སློབ་
 སློང་བྱེད་དགོས་རེད། དེ་ཡང་ཆོད་མ་སློང་དགོས་རེད། དབུ་མ་སློང་དགོས་རེད་ཟེར་ལབ་ན་ཁོ་ཚོ་
 དཔའ་ཁུམ་ཞིང་། ཉན་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དཔེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད་འདུག་བསམ་པའི་བསམ་མཛོད་དེ་
 དང་པོ་ནས་ཁོང་ཚོའི་སེམས་ནང་ལ་བཅུད་རྒྱུ་དེ་མ་འགྲིག་པ་ཡིན་ས་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

ང་ལ་དབང་ཆ་འབྲེལ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ནང་ཚོས་སྤྱི་རྒྱུ་དེ་ལས་སྤྱོད་པོ་རེད་བསམ་པའི་
 བསམ་མཛོད་འཁོར་ཐུབ་པ་ཞིག་བཟོ་ས་རེད། དཔེར་ན་ནང་པ་ཡིན་ན་མི་ཆེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དོ་རྩེ་
 གདན་ཐེངས་གཅིག་བསྐྱོར་དགོས་རེད། དེས་འགྲིག་གི་རེད་ཟེར་བ་འབྲེལ་དང་། ཉ་སློང་ཆེས་བརྒྱད་
 ལ་ཤ་བ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། དེ་དག་ལ་མ་ཐོས་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་རེད་ཟེར་བ་འབྲེལ་དང་། སངས་རྒྱས་
 ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་ཉི་མ་
 རེ་ལ་ཆར་གསུམ་རེ་འདོན་ཐུབ་ན་དེས་འགྲིག་གི་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཟེར་དགོས་ས་རེད། དེ་ལྟར་
 བྱས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་སུ་གང་གིས་ལབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་འགྲིག་བསྐད་ཡོད་

རེད་ཟེར། མདོ་ཡི་ནང་དུ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་ས་སྤྱང་ནས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་གསུངས་ཡོད། སྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཙམ་གཉིས་ནང་ནས་གཅིག་གིས་དང་པོ་
བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་བྱགས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཆུ་ལ་ཁྱིམ་ས་སྤྱངས་པ་ལ་ཉེན་ནས་
ཡིན་གསུངས་པ་རེད། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་ཁྱིམ་ས་སྤྱང་བ་འདྲ་དང་། དགོང་མོ་ས་རུབ་ནས་སང་
ལྷ་འོ་ཉི་མ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་སློག་གཅོད་རྒྱ་སྟོང་བཅུག་པའི་ཐབས་ཤེས་དེ་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་རང་
གིས་གནང་བ་རེད། མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཏ་ཅང་ལས་སྤྱོ་བོར་མཐོང་བའི་དེ་འདྲའི་ཐབས་མཁས་པ་རང་
ཆོས་བྱེད་ཆོག་ཆོག་དེ་ཆོ་མི་བྱེད་ནས་ཁོང་ཆོའི་སེམས་ནང་ལ་དཔེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རུ་མཐོང་
བའི་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྷ་དེ་ཆོ་སྟོང་དགོས་རེད། མགོ་ནས་སྤྱོ་གཞུང་། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པ་ལ་
རབ་དུ་བྱང་དགོས་རེད་ཟེར་དང་པོ་ནས་པར་ལབ་ཅིང་། དེ་ཆོ་བཟོ་བ་དེ་དཔེ་དཀའ་ལས་ཁག་
པོ་རེད། དེས་ན་དང་པོ་ནས་ནང་ཆོས་དང་བར་ཐག་རིང་པོ་བཟོ་བའི་སློབ་འདི་འབྲིག་གི་ཡོད་
ས་མ་རེད། དེས་ན་མི་རྒྱུ་ཆེན། ཆང་འཕྱང་བསྐྱད་མཁན། ཤོ་བག་རྒྱག་འདུག་མཁན། ཐ་མ་
འཐེན་མཁན། འདྲ་མི་འདྲ་བྱེད་འདོད་ཡོད་མཁན་ཡིན་པ་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ནི་དགའ་
བོ་ཡོད་ཅིང་། ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དགའ་བོ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་དེ་ག་ཙམ་སྟོངས་
དད་མ་ཡིན་པ། ནང་པ་ཟེར་བ་དེ་ལ་དངོས་གནས་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འདུག་བསམ་ཞིང་། ཡིན་ནའང་
ཉམས་ལེན་ནི་མི་བྱུང་མཁན་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡོད་རེད། དེ་ཆོ་ལ་ཏ་ཅང་གི་མཐོང་ཆུང་མི་བྱེད་
ཅིང་། བདག་པོ་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་ཞེ་དགས་རེད་བསྐྱད་འདུག།

དེ་བ་བདུན་པ། མདོ་ལས་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་ཞེས་གསུངས་ནའང་། རང་རེ་བོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྷོག་ནས་བྱེད་བཞིན་པའི་ཆོར་སྤང་ཡོང་གི་འདུག། འདིའི་སྒྲོར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་

མཆོག་གིས་ཇི་ལྟར་དགོངས་ཀྱི་འདུག་གམ།

བཀའ་ལན། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་དགོས་རེད་དེ་དཔེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཞིག་
ཡིན་ས་རེད། འདི་བོད་པ་རྒྱུ་པའི་ནང་ལ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་མ་རེད། ཆོས་ཟེར་མཚུག་
ཀྱུ་བཙུགས་ས་འདྲ་དེ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ཟེར་བ་འདྲ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད། བྱམས་པ། རྟོང་
རྗེ། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་རེད། དེ་ཆོ་ནི་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་བཞག་པའི་ལུང་
གི་བསྟན་པའི་ནང་ལ་ཡོད་རེད། དཔེ་ཆ་འདྲ་ཡིན་ན་དེང་སང་ག་ཆད་དགོས་དགོས་རག་གི་ཡོད་
རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ཆོས་དེ་དག་དང་མཉམ་དུ་ཉི་མ་རེ་ལ་ཇ་པོར་བ་གང་འཕྲང་རྒྱ་མེད་རེད། དྲི་
བ་དྲི་ས་དང་། དུས་བཤད་སའང་མེད། དེ་དག་ནི་ལུང་གི་ཆོས་ནང་ལ་བསྟན་ནས་ཡོད་རེད། མི་
ཟེར་མཁན་དེ་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ས་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེས་ན་དྲི་བ་དྲི་ས་འདྲ་དང་། ལན་
ཚུར་རྒྱག་ཡོང་མཁན། བར་བལྟ་ས་ལ་མཐོང་རྒྱ་དང་རིག་རྒྱ་ཡོད་བསྟན་པ་ཡིན་དུས་གང་ཟག་དེ་
གང་ལྟར་ན་རྩ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ན་གཟབ་
གཟབ་བྱེད་དགོས་ས་ཞིག་འདུག་ཅན་སོང་། དེ་གང་ཞིག་རེད་ཅེ་ན། དཔེར་ན་ཡེ་ཤུ་དང་ཁ་ཆེའི་
ཆོས་ལུགས་ལ་བསམ་མཐོ་བཏང་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཁོ་རང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་དེ་
མང་པོ་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་ག་ཤེད་ཡེ་ཤུའི་སྤྱི་མ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་རེད་ཟེར་བ་
ཡོད་མ་རེད། སྤྱི་ཆེན་པོ་ལ་ཉོག་ཅམ་ཡོད་རེད་དེ་ཡིན་ནའང་། ཡེ་ཤུའི་སྤྱི་ཆེན་ཀྱི་སྐྱེ་བར་སྐྱེ་ལ་
བཏགས། སྐྱེ་བར་ཡོད་པའི་སྤྱི་ག་དེལ་བཞེས་ཤིང་བྲང་དང་དཔུང་བར་བཏགས་ནས་འགྲོ་འདུག་
མཁན་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། ཡེ་ཤུའི་ནང་ལ་དེ་འདྲ་འདུག་པ་བྱེད་ཀྱིས་ཅན་ཀྱི་འདུག་གམ། ཡོད་མ་
རེད། དེའི་ལུགས་སྤྱོད་དེ་ང་ཆོ་བོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནས་བྱེད་ཡོང་བ་ཡིན་ས་རེད། ཞེན་ཁོག་བྱེད་
པའི་ལམ་ལུགས་དང་གོམས་གཤིས་ཆགས་ཤིང་། ཀམ་པ། ས་སྐྱེ་གོང་མ། སུ་ཞིག་སུ་ཞིག་རྗོ་རྗོ་
འཆང་། གཉིས་ཤིག་གཉིས་ཤིག་སྐྱབས་མགོན་ཟེར་ཞིང་མི་གང་ཟག་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་
མང་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ལ་སྤྱོད་ག་རེ་འདུག་ཟེར་ན་རྗེས་སུ་འབྲང་སའི་མི་དེ་རྣམས་

ཆར་དུས་རྗེས་སུ་འབྲངས་མཁན་ཁོང་ཚོ་ཡང་བར་མ་དོ་ལ་འབྲུམས་སྡོད་མཁན་འདྲ་ཞིག་ཆགས་
ཏེ་པལ་ཆར་རྫོགས་ཆར་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཆོས་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་ཞིང་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་མི་སྟབ་པ་འདི་མི་ཁོ་རང་ཚོའི་སྐྱོན་ཡིན་ས་རེད། ང་ཚོ་བོད་པའི་ནང་
དུ་ཆོས་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་མི་སྟབ་པའི་སྐྱོན་འདུག་
བསམ་གྱི་ཡོད། ཡེ་ཤུ་དེ་ཚོ་ལ་དེ་འདྲ་མི་འདུག ཁ་ཆེ་ལ་ཕྱིས་སུ་ཨོ་ས་མ་ལྟན་སྤྲུལ་ཟེར་སྐད་
གྲགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། ཁོ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཁ་ཁ་རེད། ཁོས་འབྲུག་པ་བརྒྱབ་
ནས་སྐད་གྲགས་སོང་བ་རེད། དེ་རེད་མ་གཏོགས་ཁོ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཁོ་ཡི་སྐྱེད་པར་སྐེ་
ལ་བཏགས། ཁོའི་ཞབས་བརྟན་འདོན་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། ཡེ་ཤུའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ལ་སྤྲུལ་
དེའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་འདོན་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། ཡེ་ཤུའི་ནང་དུ་ང་སྐྱབས་མགོན་
སུ་ཞིག་སུ་ཞིག་གི་སྟོབ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡོད་མ་རེད་ལ། ཁ་ཆེའི་ནང་ལའང་ཡོད་མ་རེད། ཆོས་ཁོ་
རང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་མཁན་རེད་མ་གཏོགས་ང་གང་ཟག་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཡིན་ཟེར་མཁན་དེ་དཔེ་
མི་སྲིད་པ་ཉུང་ཉུང་རེད། པལ་ཆར་ཡོད་མ་རེད། ད་ང་ཚོ་བོད་པ་ལ་དེ་འདྲ་རྒྱང་རྒྱང་རེད་བསྐྱད་
ཡོད་པ་ནང་བཞིན་ཞིག་རེད། ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་སྤྲུལ་སྤྱོད་སོ་སོར་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཡིན་ཟེར་
བ་དང་། ཆོས་ལུགས་ནང་ཁྱལ་ལའང་ངའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཡིན་ཟེར་ཞིང་ཞེན་ཁོག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གོམས་
གཤེས་སུ་ཆགས་ཆར་ཡོད་རེད། འདི་སྤྱིང་སྟབ་ཁག་པོ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་ལ་སྐྱོན་འདི་
འདྲ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཅེས་ཏ་གོ་སྟབ་ན། ལྷག་པར་སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་པའི་གས་དེ་ཆོས་ཏ་གོ་སྟབ་
ན་ཡག་པོ་ཡོད་མིན་འགྲོ་བསམ་སོང་།

སྤྲུལ་སྤྱོད་པ་རྫོགས་འགྲོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཆོས་ལྟ་བུ་བཀའ་ཉལ་སུ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞེད་
དུང་བསྐྱད་ནས་ཡོད་རེད། ཆོས་དེ་དཔེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་ལ་དངོས་གནས་བྱས་ན་ཆོས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་འབྲངས། དེ་ལ་ཞེན་ཁོག་བྱེད་སྟབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་
རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། གང་ཟག་ཅ་ཆེན་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོ་བོད་པའི་གོམས་གཤེས་ཆགས་ཆར་

ཡོད་རེད། འདི་གཅིག་བྱས་ན་གསང་སྤྲུག་སྡོམ་ཐོག་པའི་བསྟན་པའི་ནང་དུ། ཁྱོད་ནི་སྒྲ་མ། ཁྱོད་
ནི་ཡི་དམ། ཁྱོད་ནི་མཁའ་འགོ། མདོར་ན་སྒྲ་མ་དེ་དགོན་མཆོག་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་རོ་པོ་ཡིན་གསུངས་
པའི་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་ཡིན་རྒྱུ་རེད། རོ་མ་བྱས་ན་གསང་སྤྲུག་སྡོམ་ཐོག་པའི་ནང་དུ་གསུངས་
པ་དེ་ཡི་དོན་གོ་བ་ལེན་མ་ཤེས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ཁྱོད་ནི་སྒྲ་མ་ཡིན། ཁྱོད་ནི་ཡི་དམ། ཁྱོད་ནི་
མཁའ་འགོ་ཡིན་ཟེར་དུས་གང་ཟག་ཁ་ལག་ཟ་དགོས་མཁན། ཉལ་དགོས་མཁན་དེ་ལ་ཟེར་བ་མ་
རེད། དེའི་དོན་གོ་ཡི་མ་རེད་ལ་ཁག་གྲང་ཡོད་མ་རེད། དེས་ན་དེའི་སྒྲོར་ལ་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་
ན་ང་རང་ཆོ་ལ་ཞན་ཆ་ཟེར་ན་འདྲ། སྒྱུན་ཏྱིག་ཅམ་ཡོད་ས་རེད་བསམ་ཀྱི་འདུག གཟབ་གཟབ་བྱེད་
སྤངས་ག་འདྲ་དགོས་ཏེ་གོ་བྱུང་གི་མི་འདུག སྒྲོག་པ་ཐོས་བསམ་པ་ཆོ་དང་། སྒྲོབ་སྒྲོང་ཡོད་མཁན་
རྣམས་ལ་སྤྱིར་བཏང་འགན་ཞིག་ཡོད་རེད། གོང་དུ་ཁྱུས་པ་ནང་བཞུགས་སྤྱོད་རྒྱུ་གི་དད་པ་ཡོད་
མཁན་ཆོ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་དེ། ཡང་སྒྲོབ་སྒྲོང་ཡོད་མཁན་དུས་རྒྱུན་གཅིག་བཤའ་འདུག་
མཁན་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་འདུག ཉན་མཁན་སྤྱི་མེད་ནའང་ཟ་རེ་ཟེ་རེ་བཤའ་
འདུག་མཁན་ནམ། བརྟམ་ཤ་གཅོད་འདུག་མཁན་ཞིག་གྲང་དགོས་ཡིན་ས་རེད།

དེ་བ་བརྒྱད་པ། དགོ་ཤོན་དང་། མཁས་པ་དང་། ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་གང་འདྲ་ཞིག་
ལྡན་དགོས་པའི་བསྟན་འདེད་བྱེད་དགོས་སམ།

བཀའ་ལན། སྒྲོབ་སྒྲོང་སྒྲོད་དུས་ལྟ་བུ་དང་མཉམ་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་བཅུག་ནས་སྒྲོབ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། དཔེར་ན་ཆོན་རིག་ཟེར་བ་འདྲ་དང་། གསོ་རིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། དགོ་ཤོན་
གིས་བྱུང་མཐའ་ལྟ་བུ་དེ་མར་དང་པོ་བཤའ་ཅིང་། དེ་ནས་ལག་ལེན་ཡང་མཉམ་དུ་བསྟར་བཅུག་གི་
ཡོད་རེད། སྒྲོན་འདྲ་ཡིན་ན་ཅ་དང་ཆུ་ཏྲགས་བལྟ་བཅུག་པ། བཤའ་བཅོས་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཆོ་ལག་ཏུ་

ལེན་བཅུག་ཅིང་སློབ་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནང་བཞིན་ནང་ཆོས་དངོས་གནས་ཡག་པོ་སྤྱིང་འདོད་ཡོད་
 བ་དགེ་ཆུན་དང་མཉམ་དུ་ཉམས་ལེན་དགོས་གྱི་ཡོད་ས་རེད། དགེ་ཆུན་ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་ཉམས་
 ལེན་བྱེད་དགོས་གྱི་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཆོས་དེ་ལྟར་སྤྱིང་གི་མེད་ཡིན་པ་འདྲ། དེང་སང་བཤད་
 གྲུ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་དུ། གྲུ་མཐའ་དེ་འདི་དང་འདི་འདྲ་རེད། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་འདི་འདྲ་
 ཞིག་ལ་ཟེར་རེད། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་། ཀྱན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་ཆོ་འདི་དང་
 འདི་འདྲ་རེད་ཟེར་མར་བཤད་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཆོ་ཆ་ཆང་བ་སྤྲུས་དག་པ་ཉམས་ལེན་བཟོ་བ་མི་ཆོ་
 གཅིག་གི་ལས་ཀ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་དུས་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ཆ་ཆང་སྤྲུས་
 དག་བཟོ་མ་སྤྱིང་ནའང་ཉོག་ཅམ་ཉོག་ཅམ་ཉམས་ལེན་བཟོ་ཨེ་སྤྱིང་བལྟ་དགོས་གྱི་འདུག་ད་ལྟ་བར་
 དུ་ང་ཆོས་ཆོས་སྤྱིང་འགོ་ནས་སློ་སྤྱིང་གི་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་སློལ་ཡོད་མ་རེད་དམ། འདི་
 ཆོ་ལག་ལེན་ཡིན་མདོག་མདོག་ཡིན་ས་རེད། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་གྱི་
 གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་གྱིས་འདི་ལ་གསན་པར་ཁྱ་ཟེར་རེད། དེས་ཆོས་གསན་པའི་
 ཀྱན་སློང་དང་ཀྱན་སྤྱོད་གྱི་རིམ་པ་དང་། འཇུག་ཏུ་བསྐྱོད་བ་ཞིག་འདོན་གྱི་རེད། དངོས་གནས་བྱས་
 བ་འདི་ཆོ་ཆོ་ག་རེད་མ་སོང་བར་ཉོག་ཅམ་དོན་དག་ཉམས་ལེན་ཨེ་སྤྱིང་བལྟ་དགོས་འདུག་ཆོ་ག་
 ཅམ་ཞིག་ཡོད་ན་གལ་ཆེན་པོ་རེད་དེ། ཆོ་ག་ཆོག་རྒྱང་ལྟ་བུར་གྱུར་ཆར་ན་པན་གཞོད་ཆེར་མེད་
 རེད། དངོས་གནས་བྱས་ན་ང་ཆོ་འདི་དང་འདི་ལྟར་བྱེད་གྱི་ཡིན་ཟེར་སྐར་མ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་
 གྱི་དུས་ཆོད་བཏང་ནས་སློབ་མ་དང་མཉམ་དུ་ཉམས་སྤྱིང་ལེན་དགོས་གྱི་ཡོད་ས་རེད། གཙུག་ལག་
 སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་དེ་ཆོས་ཆུན་རིག་དང་གསོ་རིག་སློབ་དུས་ཁོང་ཆོས་སློབ་མ་དང་མཉམ་དུ་ཉམས་
 སྤྱིང་གྱི་ཡོད་པ་ལྟར། ང་ཆོས་ཆོས་བཤད་དུས་ཀྱང་དགོས་གྱི་ཡོད་ས་རེད། ཆ་ཆང་བ་སྤྲུས་
 དག་པ་ཞིག་དང་པོ་ནས་བཟོ་མ་སྤྱིང་ནའང་གང་སྤྱིང་ཉོག་ཅམ་ཉོག་ཅམ་དགོས་གྱི་ཡོད་པ་
 འདྲ།

ཐེ་བ་དགུ་པ། དགོན་པ་དང་གྲ་ཚང་ནམས་སྤྲུལ་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་པར་བྱེད་པ་ལ། དབུ་ཁྲིད་
དང་འཛིན་སྐྱོང་ངོས་ནས་ཐབས་ལམ་དང་སྤྲིག་འཇུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་ཀྱི་
འདུག

བཀའ་ལན། གདན་ས་ཆེན་པོའི་སྒྲ་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་བྲང་གི་ཕྱག་མཛོད་དང་། གཉེར་
པ། གསོལ་དཔོན་ཟེར་མཁན་དེ་ཆོ་ལ་དགོན་པའི་རྩ་ས་གཏོགས་ཅ་བ་ནས་བྱེད་བརྟུག་རྒྱ་མི་
འདུག གལ་སྲིད་རྩ་ས་གཏོགས་བྱས་ནས་བསྟར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། དགོན་པའི་ངོས་ནས་ཡར་འོས་
ཤོག་སྒྲགས་ནས་བསྐོས་དགོས་ནའང་འདྲ། གང་ལྟར་དགོན་པའི་ངོས་ནས་སྒོ་མཉམ་དགོས་འདུག
གཞན་མ་གཏོགས་འདི་ལ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག གཞན་ཡང་སྒྲ་མའི་སྐྱུ་མཆེད་
ཟེར་བ་འདྲ་དང་། སྒྲ་མའི་སྐྱུའི་ཉི་འབྲེལ་ཡིན་ཟེར་མཁན་དང་། གསང་ཡུམ་ཟེར་མཁན་དེ་ཆོ་ནི་
ཡིན་དང་ཡིན། གསང་ཡུམ་གྱི་སྐྱུ་མཆེད་དེ་ཆོའི་གས་ཀྱིས་དགོན་པ་ལ་རྩ་ས་གཏོགས་མང་པོ་
སླེབས་ཡོང་བ་ཞིག་འདུག དེ་ལ་གཟབ་གཟབ་དངོས་གནས་བྱེད་དགོས་ས་རེད།

ཡང་གནད་དོན་གཅིག་ལ། དབུ་ཁྲིད་ཟེར་ནའང་འདྲ་མ་ཟེར་ནའང་འདྲ། འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་
མཁན་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་བརྗེ་བོ་རྒྱག་རྒྱ་ཅ་བ་ནས་མེད་པ་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟན་
པར་བཞུགས་སྤྲུལ་གསོལ་ཞིང་སྐྱུ་ཆེ་རིང་པོ་ལ་བཞུགས་སྡོད་མཁན་ཞིག་འདུག་རྒྱ་དེས་པན་མི་
ཐོགས་པའི་སྟེང་ལ་གནོད་སྐྱེལ་གྱི་འདུག འདི་འཛིན་སྐྱོང་ཡར་རྒྱས་འགོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཏ་ཅང་
གི་གནོད་ཆབས་ཆེན་པོ་ཡིན་ས་རེད། དེ་ནས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་སྐྱེད་ས་དེ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་
བཙོ་དགོས་ཀྱི་འདུག ཅིས་ཁྲའི་སྐྱོར་དེ་ཆོ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་དཔེ་མི་སྲིད་གལ་
གནད་ཆེན་པོ་ཡིན་ས་རེད། ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ནའང་ང་ཆོ་ལ་རག་པའི་དགོར་ཟས་དེ་ཆུད་
ཐོས་དང་འཕྲོ་བརྒྱག་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དགོན་པ་ཡིན་ནའང་རེད། ང་རང་ཆོ་
ལ་ཨ་ན་(Anna)གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་ནའང་དེ་ནི་དད་པས་སྤུལ་པའི་རྗེས་རེད། དེས་ན་དགོན་
པའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཅིས་ཁྲ་དེ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་ག་ཆད་བཙོ་བྱུང་པ་དེ་བཙོས་ནས། མང་གཙོ་

བྱས་ནས་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། མང་གཙོ་མ་བྱས་ནའང་རེད། སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་རེད་ན་དེ་
དག་ལ་བྱུང་བར་མི་འདུག་པར་གྱི་འདུག་མཛོད་ན་ད་ལྟ་བོར་དུ་ཁྱས་པ་ལྟར། སྤྱི་མཐོང་ཞབས་སྤྱི་
ལ་སོགས་པ་དགོན་པའི་སློང་བབ་ནས་བསྐྱོས་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དགོན་པའི་རྩ་གཏོགས་བྱེད་
རྒྱ་དང་། མི་གཅིག་གིས་དགོན་པ་གྲུ་ཆང་གི་འཛིན་སྐྱོང་མི་ཆེ་མི་རབས་ལ་བྱེད་རྒྱ་དང་། འཛིན་
སྐྱོང་བྱེད་སྤངས་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་མེད་པ་དེ་ཆོ་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ལ་དཔེ་མི་སྤྱི་པའི་
སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ས་རེད།

དེ་བ་བཅུ་པ། གལ་སྤྱི་དགོན་སྡེ་གྲུ་ཆང་གིས་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཐེན་པར་མ་བྱས་ན། ཉེན་ལ་
གང་དང་གང་འཕྲད་སྤྱི་ཀྱི་རེད་ལགས།

བཀའ་ལན། ཡང་ན་ནི་རྗེ་བཅུན་མི་ལ་རས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྐྱོང་དགོས་རེད། སློ་འདམ་
སྤྱར་བྱས་ཏེ་བསྐྱད་ཐུབ་ན་ཡག་ཤོས་རེད། དངོས་གནས་བྱང་གནས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞུ་
དགོས་ཀྱི་རེད། སློན་ལམ་ཞིག་མ་གཏོགས་འདོན་མ་ཤེས་ནའང་བསྟན་པ་འཛིན་ཐུབ་བསྐྱད་ཀྱི་
ཡོད་རེད། དེ་འབྲམ་ཡིན་པ་གཅིག་ལས་དགོས་སྤྱང་འབྲམ་ཤར། གཅིག་བྱེད་དགོས་སྤྱང་འབྲམ་
ན། ལས་རྒྱུའི་ལས་ཀ་ལས་ཀ་ལས་ས། ལས་ཀ་ལས་པའི་དུས་ཆོད་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་བརྗེ་འགྲོ་
ཡི་ཡོད་རེད། དུལ་དུས་གནས་བབ་དང་བསྟན་ནས་ལས་ཀ་ལས་མ་ཤེས་ན་ནི། དུས་ཆོད་འགྲོ་
བརྒྱུན་དཔལ་འགྱོར་འགྲོ་བརྒྱུན་པམ་ཐོགས་མེད་པའི་སྤྱི་ཆོད་ལྟོག་གྲུ་ཆེ་རོགས་འབྲམ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་
དཔེར་ན་དགོན་པའི་ཐོག་གི་གསེར་ཡབ་གཅིག་གི་འགྲོ་སོང་དེས་སུ་གྲུ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཞལ་ལག་
སྤྱད་པ་དང་། སློབ་སྦྱོང་སྤྱད་བཞག་ན་ཆོས་འཛིན་ཉེན་གཉིས་ཆར་གྱི་ཐོག་ནས་དེ་ཁེ་བཟང་ཆེ་མི་
འགྲོ་བསམ་ཀྱི་འདུག།

དེ་བ་བཅུ་གཅིག་པ། བཤད་བྱ་ནམས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་འཛིན་སྐྱོང་
བྱེད་པ་ལ། དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དང་། འཛིན་སྐྱོང་གི་སྤྱི་ཚུལ་རིམ་འབྲེལ་གྱི་ལག་ཏུ་ལེན་
དགོས་ཀྱི་འདུག

བཀའ་ལན། ཀུན་སྐྱོང་ཡག་པོ་དགོས་སྐྱེད་པའདུག་པ་དེད། དེ་དགོས་པ་ཆང་མས་
ཤེས་བཞིན་པ་དེད་དངོས་གནས་བྱས་ན་ལ་བ་དགོས་ཀྱི་ཡང་མི་འདུག དེར་སང་བྱི་ནང་གཉིས་
ཆར་ནས་བཤད་འདུག་སྐྱེད་དབུ་ཁྲིད་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐབས་སྐྱོང་དེ་ཆོས་ཏྲིག་ཙམ་ཕན་མིན་འགྲོ་
བསམ་ཀྱི་འདུག ཡིན་ནའང་ང་ཆོ་བོད་རིགས་ཀྱི་བཤད་བྱ་དང་བྱ་ཆང་དེ་ཆོའི་ནང་ལ་ཏྲིག་ཙམ་
དཀའ་ལས་ཞིག་འདུག དེའང་བྱ་ཆང་གི་དབུ་ཁྲིད་སྒྲ་མ་ཞིག་ཡོད་པེད། དེ་ལ་བལྟས་ནས་ཡོང་
མཁན་མང་ཆེ་བ་དེ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་དད་པ་བྱེད་ནས་ཡོང་བ་པེད། རྒྱལ་ཁབ་དང་། དངུལ་ཁང་
དང་། མཉམ་ལས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་སྡེ་ཆན་དང་། ཁེ་ལས་ཁང་དེ་ཆོ་ལ་ཡོང་མཁན་དེས་དེ་དག་
གི་དབུ་ཁྲིད་ལ་བལྟས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་པེད། ཁོང་ཆོ་ལས་ཀའི་ཆེད་དུ་ཡོང་བ་པེད། དེས་
ན་དགོན་པ་བྱ་ཆང་ལ་ཡོང་མཁན་དང་། དངུལ་ཁང་ལ་སོགས་མཉམ་ལས་སྡེ་ཆན་དེ་ལ་ཡོང་
མཁན་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ལྷལ་དང་བསམ་མཛོ་ཁ་ཁ་སོ་སོ་པེད་བསྐྱད་ཡོད་པེད། དེས་ན་དབུ་
ཁྲིད་དང་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐབས་ལམ་ཐབས་སྐྱོང་སྤྱད་མཁན་ཁོང་ཆོས་བཤད་འདུག་སྐྱེད་ཆོ་ང་ཆོ་
བྱ་ཆང་དང་བཤད་བྱ་ནང་ལ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམས་པ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ་པ་དཔེ་འབྲེལ་དཀའ་ལས་
ཁག་པོ་པེད། ང་རང་ཆོ་ཆོས་ལུགས་པ་ཆོ་ལ་དད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱད་ཆ་ཞིག་ཡོད་པེད། དད་པ་
དངོས་གནས་ཅི་གསུངས་བཀའ་སྤྱོད་དང་ཅི་མཛད་ལེགས་མཐོང་གི་དད་པ་ཡིན་ན་སྐྱད་ཆ་ཁ་
ཁ་པེད། དེ་ཡོང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་པེད། དེ་འབྲེལ་ཡིན་པའི་དད་པ་གྱི་ན་བ་ཁ་པོ་རུས་ཀྱི་དད་
པ་ཟེར་བ་དང་། སྤྱིར་བཏང་གང་ཟག་སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་དགའ་ཞེན་གྱི་དད་པ་ཞིག་སྤེལ་ས་ཡོང་རུས་
དེ་དང་མཉམ་དུ་རེ་བ་ཞིག་ཀྱང་སྤེལ་ས། འོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་སྤེལ་ས། རང་རང་སོ་སོར་དད་པ་
ཡོད་བསམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཞིག་ཀྱང་སྤེལ་ས། ལྷ་མ་དང་སྐྱོབ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དད་པ་ཡོད་མདོག་

མདོག་བྱེད། ང་ཚོ་ང་ཚོ་དང་། ཁོང་ཚོ་ཁོང་ཚོ་ལ་དད་པ་སོ་སོར། དེ་བ་སོ་སོར་རེད་བསྐྱད་ཡོད་
རེད།

ཕྱི་རྒྱལ་དེ་ཚོ་ནས་པན་ཚུན་བཀའ་མོལ་ཡག་པོ་བྱེད་པའི་འབྲེལ་ལམ་ཞིག་བྱེད་གྱི་
འདུག དེ་ལྟར་འབྲེལ་ལམ་ཡག་པོ་བྱེད་ཅིང་ར་པར་ཚུར་སློང་རྒྱ་དེ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན་མིན་
འགྲོ། དབུ་ཁྱིད་མཁན་སྒྲ་མ་ཡིན་ནའང་རེད། མཁན་པོ་ཡིན་ནའང་རེད་གནས་ཚུལ་ག་ཆད་ཡིན་
ནའང་པན་ཚུན་ར་སློང་བྱུང་བ་བྱེད་རྒྱ་དེ། རྒྱལ་ཁབ་འབྲེལ་ཡིན་ནའང་མང་ཚོགས་ལ་གནས་ཚུལ་
གང་དང་གང་འབྱུང་གི་འདུག་བཟླ་ས་ཆགས་པར་ཡོད་རེད། ཆགས་པར་དེ་ཚོས་པན་གྱི་ཡོད་
མདོག་མདོག་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆགས་པར་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། གཡས་ཕྱོགས་
པའི་ཆགས་པར། གཡོན་ཕྱོགས་པའི་ཆགས་པར་ལ་སོགས་པ་ཆགས་པར་གཉིས་གསུམ་ཞིག་
ཡོད་རེད། ཁ་ཤས་གྱིས་ཆགས་པར་ཆང་མ་སློག་གི་འདུག དཔེར་ན་རྒྱ་གར་འབྲེལ་ཡིན་ནའང་ཉིན་
ལྟར་ཆག་པ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཉིན་རྒྱུ་ཉིན་རེའི་ཆགས་པར་ཟེར་བ་འབྲེལ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་
རང་དབང་ཆག་པར། རྒྱ་གར་གྱི་བང་ཆེན། དེ་བཞིན་གཞུང་ལ་མི་དགའ་མཁན་གྱི་ཆགས་པར་དེ་
འབྲེལ་ཡང་ཡོད་རེད། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་དབུ་ཁྱིད་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་སློང་བའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་ཟ་ཟེ་བཤད་
བསྐྱད་མཁན་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཡིན་ས་རེད། བཤད་བྱ་དང་དགོན་པའི་ནང་ལ་དེ་ལྟར་ཡོང་གི་མ་
རེད་དེ། བོང་གི་དབུ་ཁྱིད་མཁན་དང་། འོག་གི་ལས་ཀ་ལས་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཆར་གྱི་སྐད་
ཆ་ཡག་པོ་ཉན་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་སྟེ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་དད་པ་ཐ་མལ་པ་དེ་ནང་
ལ་འཇུག་ཆར་དུས། དབྱིན་ཇིའི་ཟེར་སྟོལ་ལྟར། དེ་དགའ་ངལ་ཞིག་རེད་ལ་དཔེ་ཅ་ཟེར་པོ་རེད།

དེ་བ་བཅུ་གཉིས་པ། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་གྱི་རིང་ང་རང་ཚོའི་བཤད་བྱ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་མཁན་ནང་

དུ་རྒྱ་གར་དུ་སྤྲེས་པའི་ཐོད་པའི་སྤུ་གུ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། གཞན་པལ་ཆེ་བ་ཉི་མ་ལ་
 ཡི་རི་རྒྱད་ནས་ཡོང་བ་རེད། ཉི་མ་ལ་ཡི་རི་རི་རྒྱད་ཀྱི་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱང་འབྲུག་ས་ཆ་དོད་པོའི་སྤོ་
 བས་འབྲུར་བ་ཆེན་པོ་འགོ་བཙུག་ཡོད་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་དགོན་སྡེ་གྲ་ཆང་ལ་ཁོང་ཆོའི་སྤུ་གུ་རྣམས་
 གཏོང་བའི་སྐབས་སུ་མང་ཆེ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་མ་རེད། གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷོ་གོས་
 དང་གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་རག་པའི་ཆེད་དུ་གཏོང་གི་ཡོད་རེད། མ་ཟད་སྤུ་གུ་རྣམས་ལ་པ་མའི་
 ཁ་ལ་མ་ཉན་ན་དགོན་པར་གཏོང་གི་ཡིན་ཟེར་སྟེ་གར་བསྐུལ་གྱི་རེད་ཟེར་གོ་རྒྱུ་འདུག གལ་སྲིད་
 གནས་སྐབས་འདི་སུ་མཐུད་ན་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་རྣམས་སྦྱང་པར་འབྲུར་བའི་ཉེན་
 ཁ་ཆེན་པོ་འདུག རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་ན་གནས་སྐབས་འདི་ལ་གདོང་ལེན་གང་འདྲ་ཞིག་དགོས་
 ཀྱི་རེད་དགོངས་ཀྱི་འདུག

བཀའ་ལན། དགོན་པ་གྲ་ཆང་ཡིད་དུ་འོང་བ་བཟོ་རན་འདུག ཆོས་འཛིན་ཉེན་གཉིས་ཆར་
 གྱི་སྦྱང་ནས་མི་མང་གི་ཡིད་འཕྲོག་སྤུལ་བ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་
 བང་ལ་ཡོད་པ་ལྟར། ང་རང་ཆོའི་དགོན་པ་གྲ་ཆང་ནང་དུ་འང་གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་གྲྭ། འབྲིང་རིམ་གྱི་
 སློབ་གྲྭ། མཐོ་རིམ་གྱི་སློབ་གྲྭ་བཅས་སློབ་སྦྱོང་གི་ཆ་རྒྱུན་ཆ་ཆང་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་སྤུལ་དགོས་ཀྱི་
 འདུག དེའི་སྦྱང་ན་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ལ་སྟེ་ཁེ་ལོན་(vocation) ཟེར་འཆོ་ཐབས་ལས་རིགས་ཀྱི་སློབ་
 སྦྱོང་ལག་ཅལ་སྦྱོང་ས་ཡང་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་ས་རེད། དཔེར་ན་ཤིང་བཟོ། རྫོ་བཟོ། ལྷ་བཟོ། བཟོ་
 རིག་པའི་རིག་གནས་ཆང་མ་ཡོད་པ་བཟོ་སྤུལ་དགོས་ས་རེད། རིག་གནས་དེ་སྦྱོང་ན་ལས་ཀ་རག་
 སྤུལ་པའི་གས་དེ་ཡོད་དགོས་ས་རེད། པ་མ་ཆོས་ཀྱང་སྤུ་གུ་རྣམས་བཞད་གྲ་དང་གྲ་ཆང་དེ་ན་
 གཏོང་ན་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་རག་གི་རེད་ལ། ལག་ཅལ་སྦྱོང་བརྟེན་ས་མང་པོ་ཡོད་རེད་ལ་རྗེས་
 མ་ལས་ཀ་རག་གི་རེད་ཟེར་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་འདུག ད་ལྟ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད། སློབ་སྦྱོང་
 ཐབས་ཆགས་བྱེད་ས་ཞིག་ཡོད་དུས་གཏོང་བསྐད་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པ་པ་མ་ཆོས་ཀྱང་
 དངོས་གནས་བཞད་གྲ་དང་གྲ་ཆང་དེ་ན་སོང་ན་སློབ་སྦྱོང་ཡོང་སྤུལ་གྱི་རེད་བསམ་པའི་ཡིད་ཆེས་

ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་བྱུང་སོང་ན། ཉང་ལ་སླེབས་ཆར་དུས་སློབ་སྦྱང་ཡག་པོ་སྤང་དང་སྤང། དེའི་ཐོག་
ལ་ཆོས་ཀྱིས་སྤང་བ་འབྱུང་འདུག་ཆོག་གི་རེད། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ས་རེད།

དེ་བ་བཅུ་གསུམ་པ། མི་རབས་རྗེས་མའི་དགེ་ཆན་སྐྱོར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགོངས་ཚུལ་རི་ལྟར་
ཡོད།

བཀའ་ལན། སྐད་ཆ་འདི་རྒྱ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱིར་བཏང་དགེ་ཆན་ཟབ་སྦྱོར་སྦྱོང་རྒྱ་དེ་དངོས་
གནས་དགོས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ས་རེད། སྦྱོན་མ་དགེ་ཆན་ཟབ་སྦྱོར་སྦྱོང་མཁན་ལྷན་དྲ་སི་ལགས་
ཀྱིས་ཟེར་ན། སློབ་ཕྲུག་ཆོས་མི་ཤེས་པ་དེ་དགེ་ཆན་ཆོའི་སྦྱོན་རེད་ཟེར། སྐད་ཆ་དེ་དགེ་མི་སྤྱིར་
པའི་འབྲེལ་ཆགས་པོ་རེད། དེ་དགེ་ཆན་རང་གི་སྦྱོན་ལས་སློབ་ཕྲུག་གི་སྦྱོན་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉ་གོ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། དེ་ནང་བཞིན་སློབ་ཕྲུག་ནམས་ཀྱིས་ལེ་ལོ་བྱེད་པ་དེ་འང་དགེ་ཆན་གྱི་སྦྱོན་
ཡིན་ས་རེད། དགེ་ཆན་གྱིས་སློབ་ཕྲུག་ནམས་ལ་སློབ་གསོ་བརྒྱབ་ནས་སློབ་སྦྱོང་དེ་ཡིད་དུ་འོང་
བ་ཞིག་དང་། སློབ་སྦྱོང་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་བྱུང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། ང་ཆོ་སྤྲུལ་
ཆོ་དང་། སྤྲུལ་ཆོ་ཟེར་ན་འབྲེལ་ཆགས་པོ་དང་དགེ་ཆན་ཆོས་འདི་ཆོའི་སྐྱོར་ལ་བསམ་མཐོན་གཏོང་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ནང་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༧༧ རབ་གནས་མེ་བུའི་ལོ་འགོར་རྫོང་སར་བཤད་བྲལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་
སུ་སྐྱབས་རྗེ་རྫོང་སར་འཇམ་དབྱངས་མཁའ་བཙུན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དབུ་ཁྲིད་ཅིང་སློབ་ཆོག་འབུམ་ཆོགས་པའི་
སྐབས་ཉིན་གུང་གསོལ་ཆོགས་སོགས་བར་གསེང་སྐབས་སུ། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ད་ལྟའི་ཆར་འཇམ་བུ་སྤྱིར་དུ་ནང་
བ་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐྱེད་སྤངས་གང་འབྲེལ་ཡོད་པ་དང་། འཇམ་སྤྱིར་ཤར་བྱུང་ཡུལ་གྱི་ཀུན་ལ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པའི་
ཆོས་ལུགས་འདི་དར་སྤེལ་གཏོང་སྤང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནམས་ཀྱིས་ཕྱགས་དགོངས་བཞེས་ཚུལ། ལག་ལེན་རི་

ལྟར་བསྟར་དགོས་མིན་གྱི་སྒོར་སོགས་བཀའ་འདྲི་བཅུ་གསུམ་ཐམ་བ་ཞུ་བའི་གོ་སྐབས་ཉིད་ཅིང་གསུང་ལན་ནམས་
རང་རེ་ལ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་སུ་སོང་བ་ཤིས་ལྟག་ཏུ་འདུག་པས་སྐྱེ་འདུག་བྱས་ཤིང་། དོན་ནམས་གཅིག་ཀྱང་མ་
ཆད་གཉིས་ཀྱང་མ་ལྟག་པར་བྱས་པ་མ་ཟད། གསུང་སྒོས་ཀྱང་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་ཤེས་གང་ལེགས་བསྐྱིས་ནས་ཡི་
གེར་པབ་རྗེས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་མཛད་གྱེས་ཆེ་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཞལ་སྤར་ཡང་ཡང་ཞུས་ཞིང་དག་པར་བསྐྱིས་པའོ་
ཞེས། བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཤིང་ཡི་གེར་པབ་སྐྱིག་པ་ཆོས་དབྱིངས་ནོ་རྗེས་སོ། །

